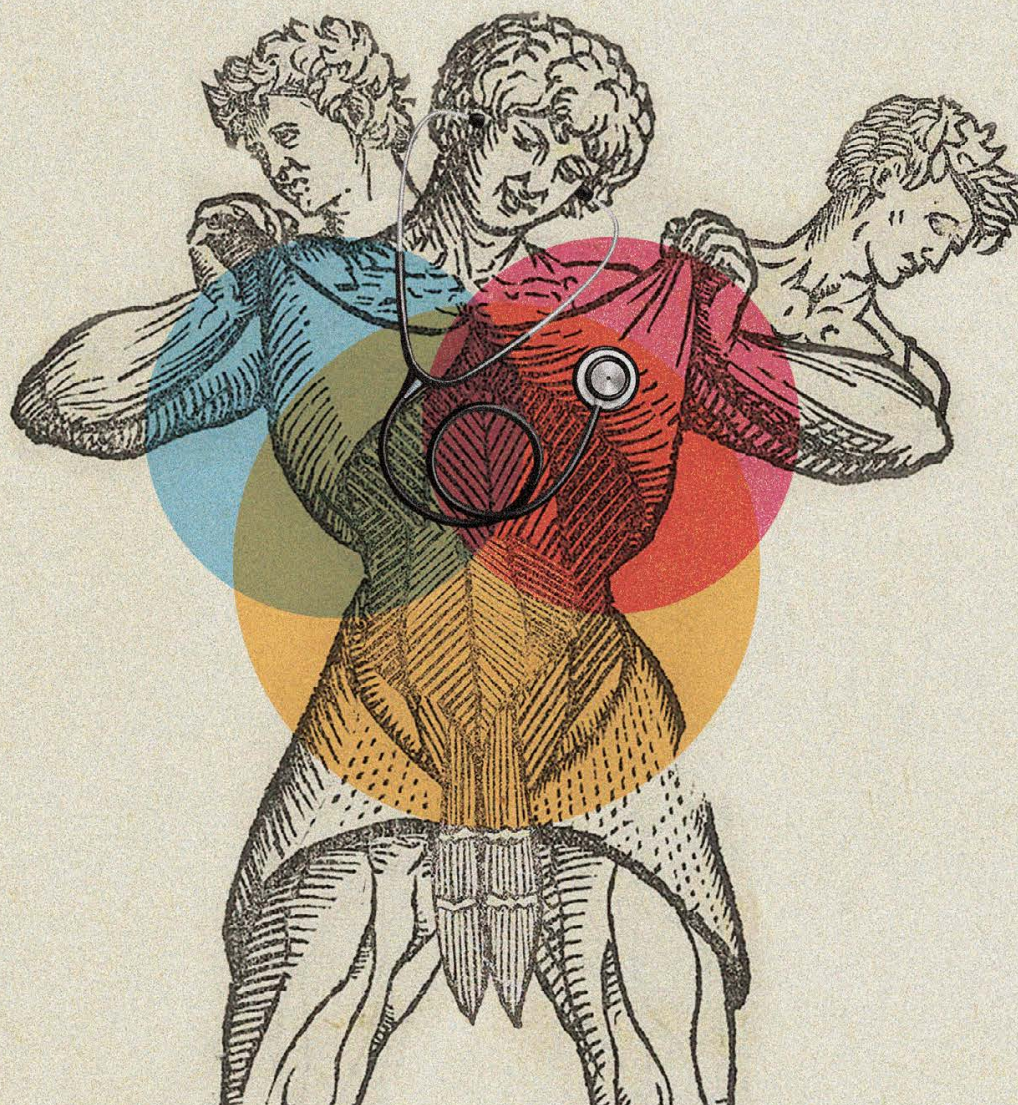

TÉMA: Ohlédnutí za výukou na 1. LF UK
a cesta k jejímu zlepšení

ROZHOVOR: Prvních pět let činnosti Biocevu pozvedlo českou vědu

18

Jednička

Časopis 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

Ročník: 9 Číslo: 4/2021

Adresa vydavatele: Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2

IČ vydavatele: 00216208

Redakční rada: Martin Vokurka, Martin Vejražka

Redakci řídí: Petra Klusáková

Redakce: Lukáš Malý, Markéta Sýkorová, Anna Jarmarová, Michal

Španko, Eliška Hachová

Grafická úprava: Kristýna Heřmanová

Tisk: Triangl, a.s.

Vyšlo dne: 18. 10. 2021

Uzávěrka dne: 12. 10. 2021

Náklad: 2000 kusů

MK ČR E 23317 ISSN 2336-4181

Neprodejné, vychází pětkrát ročně.

Své dotazy či náměty můžete posílat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz

Jednička aktuálně 2

Senátoviny 4

Jednička ve vědě 5

Klinika na Jedničku 7

TÉMA: Výuka na 1. LF UK a cesta k jejímu zlepšení 8

Hyde Park 12

Anketa – Co o sobě řekli letošní prváci 13

Infografika 14

Jednička a zahraničí 16

VŠICHNI CHCEME BÝT JEDNIČKA: Prvních pět let činnosti Biocevu pozvedlo českou vědu 18

Ze studentského života 22

Jednička měsíce 25

STÁŽ: Vysoké nároky od prvního dne. Stáž v Essenu byla k nezaplacení 26

Absolventi s Jedničkou 28

Co pro mě znamená Jednička 29

Informační zdroje 29

Historie na Jedničce 30

Jednička v médiích 33

Jednička v sítích 33

Jednička ve sportu 34

Knižní novinky 36

Významná ocenění 36

Jednička blahopřeje 37

Mimo medicínu 37

Jednička objektivem 38

Dvě fakultní muzea přivítala zaměstnance Jedničky

S velkým úspěchem proběhla 16. září a 4. října akce Jednička pro zaměstnance, v rámci které mohli zaměstnanci absolvovat komentovanou prohlídku dvou fakultních pracovišť. Nejprve navštívili Muzeum srovnávací anatomie v Anatomickém ústavu 1. LF UK, které má tradici již od poloviny 19. století a je evidováno ministerstvem kultury mezi celostátně významnými sbírkami. Disponuje unikátními exponáty živočichů, kterým hrozí vyhynutí či už vyhynuli, preparáty různých orgánů lidského těla nebo nově zrekonstruovanou kostru plejtváka malého. Komentář poskytly dr. Martina Gregorovičová a dr. Barbora Šaňková. Na začátku října pak mohli zaměstnanci navštívit také Stomatologické muzeum a výukové sály Stomatologické kliniky 1. LF UK a VFN. Průvodcem po jedinečné sbírce zubařských přístrojů, lidských a zvířecích zubů i dobových snímků se stal MUDr. Zdeněk Hrubý.

red

Komentovanou prohlídku v Muzeu srovnávací anatomie vedly dr. Gregorovičová a dr. Šaňková. Foto: Olga Bražínová

Noví přednostové nastupují do funkce

Během uplynulých týdnů došlo k několika změnám na vedoucích pozicích fakulty. Přednostou Urologické kliniky 1. LF UK a VFN byl jmenován prof. Viktor Soukup. Doc. Ondřej Naňka se stal přednostou Anatomického ústavu 1. LF UK. Na pozici přednosta Chirurgické kliniky 1. LF UK a FN Bulovka nyní figuruje doc. Jan Fanta. A do funkce přednosta Foniatrické kliniky 1. LF UK a VFN byl jmenován doc. Karel Neubauer.

mal

Symposium ke 100 letům soudního lékařství na Albertově

Ústav soudního lékařství a toxikologie 1. LF UK a VFN uspořádala u příležitosti 100. výročí svého založení v budově Hlavova

ústavu. Program tvořily přednášky o kriminálních případech, které se řešily na ústavu a svojí výjimečností se zapsaly do historie soudního lékařství a zejména pražské kriminální policie. Odborníci přiblížili, jak se zjišťuje příčina smrti pomocí pitvy, jak se identifikuje přítomnost škodlivých látek v těle a představili také filozoficko-etické a právní problémy svého oboru.

„Soudní lékařství zasahuje skutečně do mnoha odvětví medicíny a kdo je hloubavý, má rád napětí, překvapení a rád přemýšlí i o zdánlivě nesouvisejících detailech, najde v našem oboru uplatnění,“ míní doc. Pilin.

Primárka Klára Neureutterová upozorňuje, že šokující kriminální případy, ve kterých figurují například sérioví vrazi, jsou v poslední době velice raritní. „Řešíme spíše sebevraždy, nešťastné náhody a samozřejmě i sporné případy, kdy je pro nás kruciólní úzká spolupráce s orgány činnými v trestním řízení,“ přibližuje doktorka Neureutterová.

Soudní lékařství na 1. LF UK a VFN má z českých i moravských ústavů nejdelší tradici a vzhledem k součinnosti s policií a soudní mocí patří mezi nejdůležitější medicínské obory. Pražská lékařská fakulta začala podávat posudky o zdravotním stavu již v druhé polovině 17. století. Budova Hlavova ústavu byla otevřena v roce 1921, tedy právě před sto lety. Více k výročí na straně 30.

mal

Dvě výročí v adiktologii

Obor adiktologie si v současnosti připomíná dvě významná výročí a obě jsou spojena s 1. LF UK. 11. října uplynulo 50 let od vzniku Lůžkového oddělení ženy, tehdy na Psychiatrické klinice, která je nyní při Klinice adiktologie 1. LF UK a VFN. Také časopis Adiktologie, který vznikl před 20 lety, je od začátku spojen se jmény klíčových pracovníků dnešní Kliniky adiktologie. V roce 2015 časopis pod vedením rektora Univerzity Karlovy prof. Tomáše Zimy vstoupil do transformace a proměnil se z národního časopisu na moderní open-access mezinárodní časopis Addictology vycházející v anglickém jazyce.

mal

Metoda, která umožní predikovat průběh infekce

Děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka a prof. Stanislav Kmoch z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu 1. LF UK a VFN za účasti rektora prof. Tomáše Zimy a zástupců CUIP představili veřejnosti novou diagnostickou metodu, která umožňuje na základě výtěru z nosohltanu předpovědět závažnost akutně probíhajících infekčních onemocnění včetně covidu-19. Metoda, která zatím nemá ve světě obdobu, vychází z poznatků vědců z 1. LF UK a je založena na detekci specifického biomarkeru. Jeho míra dokáže předpovědět, jak bude jakékoliv infekční onemocnění probíhat. Předpověď akutních stavů je klíčová zejména pro ohroženou skupinu obyvatel, u které se často objevují komplikace spojené s běžnými onemocněními a mohou skončit fatálně, pokud se včas nezasáhne.

red

Zleva: prof. Tomáš Zima, prof. Martin Vokurka, prof. Stanislav Kmoch, dr. Michal Pohludka. Foto: Vladimír Šigut

Až třetina nakažených Čechů chytla covid-19 v práci

Ze 732 202 covidových případů evidovaných v ISIN v období od loňského března do konce roku 2020 jich bylo na základě prokázaného výskytu viru na pracovišti a typu pracovního prostředí zařazeno 64 587 (9 %) do kategorie „pravděpodobná pracovní nákaza“. Další 184 384 (25 %) případů spadá do kategorie „pracovní kontakt“, která zahrnuje případy, kdy nakažená osoba byla v kontaktu s koronavirem na pracovišti, ale přímou nákazu nelze předpokládat s jistotou. „Z dostupných dat vyplývá, že zhruba třetina osob nakažených koronavirem v loňském roce se mohla infikovat v zaměstnání,“ říká prof. Milan Tuček, přednosta Ústavu hygieny a epidemiologie 1. LF UK, který zjištěné údaje publikoval v Central European Journal of Public Health. Mezi profesí, které se nejčastěji nakazily v práci, patří sestry a ošetřovatelé, záchranáři, učitelé, strojníci, úředníci, sociální pracovníci, lékaři, policisté nebo třeba horníci.

V České republice je možné za přesně stanovených podmínek uznat covid-19 za nemoc z povolání. V loňském roce tomu tak bylo u 150 nakažených osob, většinou zdravotníků. Podle informací prof. Tučka žádostí v letošním roce přibývá. V jednotlivých

krajích už ministerstvem pověřená zdravotnická pracoviště, většinou ve fakultních nemocnicích, registrují stovky žádostí.

mal

Vzpomínka na bratry Jesenské

Dne 26. května se konala pietní slavnost u symbolického hrobu hrdinů protifašistického odboje Jana a Jiřího Jesenských. Tito pracovníci Stomatologické kliniky byli spolupracovníky skupiny Anthropoid, která provedla atentát na Heydricha. S výsadkáři bratři spolupracovali při přípravě akce a pečovali o ně ve dnech, kdy se ukrývali v kryptě kostela v Resslově ulici. Po odhalení úkrytu byli zatčeni a i s manželkami byli popraveni 24. října 1942 v Mauthausenu. Datum pietního setkání byl zvolen symbolicky – atentát se uskutečnil 27. května 1942.

U jejich hrobu na Olšanských hřbitovech, o který pečuje Česká stomatologická komora, byla věnována vzpomínka i všem lékařům, kteří během války položili své životy v boji za svobodu, i dalším, kteří v uplynulém roce podlehli koronavirové infekci. Čestnou stráž v uniformách drželi bratři z Československé obce legionářské. Úvodní slova se ujal prezident ČSK a osobnosti bratrů Jesenských přiblížil doc. MUDr. Otakar Brázda, CSc. Rudé růže byly položeny i u obou pamětních desek, Jana připomíná deska v knihovně Stomatologické kliniky a Jiřího v protektické výukové zubní laboratoři.

Vzpomínka na popravené hrdiny se uskuteční ve čtvrtek 21. října 2021 v prostorách Stomatologické kliniky k výročí jejich hrdinské smrti.

Magdalena Česneková,

Stomatologická klinika 1. LF UK a VFN

Na bratry Jesenské vzpomněli také doc. Otakar Brázda a Mgr. Magdalena Česneková ze Stomatologické kliniky. Archiv Magdaleny Česnekové

K diskuzi o změně volebního a jednacího řádu AS 1. LF UK

V časopise Jednička se rozvinula diskuse o případné změně jednacího volebního řádu Akademického senátu 1. LF UK. Z porovnání norem na českých lékařských fakultách jsou zjevné zejména dva rozdíly:

1. Na třech pražských lékařských fakultách polovinu členů tohoto orgánu volí studenti a polovinu akademičtí pracovníci, zatímco na zbývajících pěti mimopražských fakultách je poměr senátorů zvolených studenty a senátorů zvolených akademickými pracovníky buď 1 : 2 nebo 1 : 3.
2. Další výrazný rozdíl je v existenci volebních oborových skupin. Na 1. LF UK je pouze jedna, zahrnující všechny členy akademické obce. Na ostatních fakultách je definováno 5–7 skupin (sekcí), například sekce lékařských a sekce nelékařských oborů, sekce studentů studujících v angličtině, sekce postgraduálních studentů apod. Každé sekci je přidělen určitý počet senátorských míst.

Pro aktuální diskuzi a zodpovědné rozhodnutí bude přínosné seznámit se s důvody většiny fakult k odlišným přístupům k uvedeným dvěma otázkám, a hlavně se zkušenostmi s jejich volebními řády.

Byl rozdíl v poměru akademických pracovníků a studentů stanoven s přihlédnutím k jejich rozdílné kvalifikaci a odpovědnosti při řešení problémů (schvalování a kontrola čerpání rozpočtu, rušení a zřizování pracovišť, opatření ke zlepšování podmínek a kvality výuky)? Osvědčilo se rozdělit členy akademické obce na odborné sekce? Zlepšila se intenzita, kvalita a rozsah komunikace senátu s voliči? Vedlo toto uspořádání ke zlepšení, nebo zhoršení mezirezortních vztahů?

*Stanislav Štípek,
bývalý člen AS 1. LF UK a AS UK*

Chcete vědět, co nového vás při studiu na fakultě čeká, ale nechce se vám číst podrobné zápisy ze zasedání našeho Akademického senátu? Stejně jako v předchozím akademickém roce i letos najdete novinky z fakulty v Senátovinách. Mrkněte na fakultní web www.lfi.cuni.cz, sekce *O fakultě* > *Vedení fakulty* > *Akademický senát*.

Záříjové jednání Akademického senátu 1. LF UK zahájilo úvodní slovo děkana s aktualitami z fakultního dění. Děkan hovořil o tématech, jimiž se intenzivně zabývalo kolegium děkana a posléze i krizový štáb fakulty. Řešil se především plán nadcházejícího semestru a možnosti adaptace na případné varianty pandemického vývoje.

Na programu bylo dále schvalování podmínek přijímacího řízení pro naši anglickou paralelku. Nastavení přijímaček je jednou z nejdůležitějších věcí, které senát schvaluje. Pro budoucnost má jen málo věcí tak zásadní význam, protože fakultu tvoří především lidé a podle toho, koho do akademické obce přijmeme, bude naše alma mater vypadat v budoucnu. Bohužel informace o návrhu dostal senát k nastudování na poslední chvíli, kdy vzhledem k nutnosti dodržet termíny dané zákonem a předpisy UK nebylo již možné projednání odložit – neschválení by znamenalo výpadek celého ročníku anglické paralelky. Senát návrh schválil, ale s „nelibostí“ vzhledem ke

způsobu předložení, tedy tomu, že byl postaven před hotovou věc. Oproti minulým letům se u AP zavádí i ústní kolo přijímacích zkoušek. Od letošního akademického roku bude v rámci přijímacího řízení probíhat několik strukturovaných pohovorů a hodnocení motivačního dopisu. V debatě se otevřelo mnoho aspektů od nastavení bodových hranic a váhy jednotlivých součástí přes otázku objektivitu ústních pohovorů až po úvahy nad přijímacím řízením do českých studijních programů. Máme mít přijímačky jako dosud, nebo se přizpůsobit mezinárodním standardům a potřebám? Zavedeme ústní kolo i v české paralelce?

Panovala všeobecná shoda, že je nutné v této debatě brzy pokračovat, bylo cítit potřebu a vůli ke změně. Máte nápady na zlepšení (nejen) přijímacího řízení? Napište nám třeba na senátní stránku na FB!

Martin Pebr, člen AS 1. LF UK

Představujeme vědeckou skupinu Mgr. Miroslava Honse, Ph.D., z Biocevu

Laboratoř leukocytární motility v Biocevu se zabývá širokým spektrem témat souvisejících s aktivním pohybem bílých krvinek, především lymfocytů. Vysoká pohyblivost je totiž nejpodstatnější funkční vlastností buněk imunitního systému. Účinná imunitní odpověď vyžaduje od leukocytů být v přesný čas na správném místě a závisí na jejich migraci a správném umístění v lymfatických a periferních orgánech.

Centrálním bodem výzkumu laboratoře je dynamika aktomyosinového cytoskeletu, který generuje síly potřebné k pohybu buněk. Vědecký tým, který tvoří MUDr. Pavel Jůda, Ph.D., Mgr. Zuzana Ježková, Mgr. Zuzana Kroulíková, Bc. Eliška Miková, zajímá vztah mezi strukturou a funkcí aktinového kortexu v jednotlivých částech buňky, především organizace kontraktálního myosinového aparátu a kontrola intenzity kontrakce. S tím souvisí zájem týmu o fyzikální aspekty v biologii leukocytů a souhrn jednotlivých funkčních jednotek, aktomyosinové kontraktility, osmotického tlaku a membránové tenze.

Dva typy signalizace

Pohyblivost leukocytů je aktivována molekulami z jejich prostředí, například chemokiny nebo chemotaktickými lipidy. Toto prostředí reprezentují různé pevné tkáně s komplexní architekturou, která může představovat další faktor ovlivňující leukocytární invazivitu. Leukocyty zřejmě musí rozpoznávat dva typy signálů, chemické od chemotaktických molekul a mechanické ze svého prostředí. Buněčné mechanismy rozpoznávání mechanických signálů a způsob jejich integrace s chemotaktickými signály představují další zásadní okruh výzkumu.

Naše věda? Mikroskopy a analýzy

Metodickým přístupem laboratoře jsou v prvé řadě různé mikroskopické metody, od zobrazování živých buněk, dynamiky aktinu (spinning disk, TIRF) a buněčné signalizace (FLIM) po

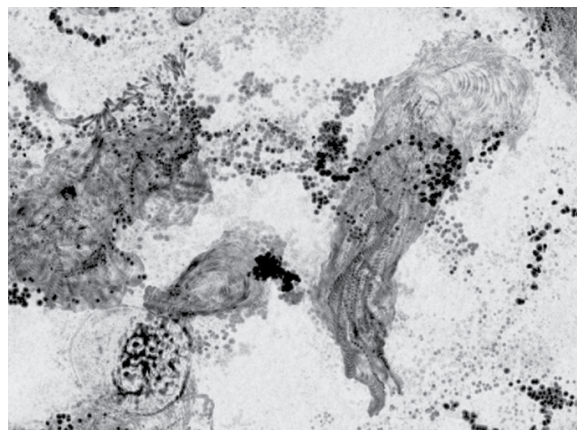
elektronovou mikroskopii (TEM, SEM, FIB-SEM). To vše v kombinaci s pokročilou kvantitativní analýzou. Pro mechanickou aktivaci leukocytů používá vědecká skupina mikrofabricaci a mikrofluidické čipy, které představují mikroprostředí s definovanou architekturou. Tento redukcionistický přístup může skupina dále kombinovat s intravitální mikroskopií.

Foto: archiv Biocevu

Zázemí i pro naše studenty

Leukocytární motilita představuje téma na pomezí buněčné biologie a imunologie, které těží ze současného technologického vývoje v mikroskopii, mikrofabricaci a molekulárních metodách. Laboratoř umožňuje studentům a postdoktorandům využít vynikající technologické zázemí Biocevu a obsáhnout unikátní kombinace a šířit metodických přístupů.

Časosběrný záznam migrujících T-lymfocytů. Foto: archiv Biocevu

Aktuální publikace

Cellular locomotion using environmental topography. Reversat A, Gaertner F, Merrin J, Stopp J, Tasciyan S, Aguilera J, Vries I, Hauschild R, Hons M, Piel M, Callan-Jones A, Voituriez R and Sixt M. *Nature*. 2020 Jun;582(7813):582–585. <https://doi.org/10.1038/s41586-020-2283-z>

Účinná imunitní odpověď vyžaduje od buněk imunitního systému být v přesný čas na správném místě a závisí na jejich rychlé pohyblivosti a správném umístění v lymfatických orgánech. Biologické mechanismy, které vedou k morfologické polaritě a migraci leukocytů, jsou hlavním předmětem výzkumu spolu se zájmem o systémové změny v imunitě při defektech leukocytární motility.

Polštář umožní neinvazivní měření nitrolebečního tlaku

Časopis Scientific Reports publikoval článek prezentující unikátní, neinvazivní metodu měření nitrolebečního tlaku pomocí speciálního polštáře a pokročilého matematického zpracování. Metodu navrhli a polštář vyvinuli na Neurochirurgické a neuroonkologické klinice 1. LF UK a ÚVN. „Standardně se tlak uvnitř lebky, což je velmi důležitá a sledovaná veličina u traumat hlavy, měří navrtáním lebky a vložením katetru. Tento postup používaný po celém světě je samozřejmě spojen s množstvím rizik (krvácení, zanesení infekce apod.). Námí navržená metoda by umožnila měřit tlak pouze na základě „pulzací“ hlavy na speciálním polštáři a matematickém zpracování údajů. Projekt je stále ve vývoji, nicméně výsledky jsou slibné a nyní jednáme se zahraničními univerzitami o jejich možném zapojení,“ přibližuje první autor článku RNDr. Mgr. et Mgr. Arnošt Mládek, Ph.D.

Kromě něho se na výzkumu podílel například také emeritní přednosta střešovické kliniky prof. MUDr. Vladimír Beneš, DrSc., nebo doc. MUDr. RNDr. Ondřej Bradáč, Ph.D., kteří v článku figurují jako korespondující autoři.

mal

Zleva: doc. Ondřej Bradáč, prof. Vladimír Beneš, dr. Arnošt Mládek

From head micro-motions towards CSF dynamics and non-invasive intracranial pressure monitoring

Scientific Reports (IF 4.379)

2021 Jul 12

DOI: 10.1038/s41598-021-93740-5
PMID: 34253803

Modulátory estrogenového receptoru chrání ženu proti covidu a dalším infekcím

Data z celého světa včetně České republiky ukazují vyšší mortalitu mužů než žen v souvislosti s covidem-19.

Na základě těchto dat lze tedy vyslovit hypotézu, že estrogeny mají protektivní účinek proti závažnému průběhu onemocnění, které končí úmrtím. Přehledový článek publikovaný v časopise International Journal of Molecular Sciences, na kterém se podílelo několik vědců z Anatomického ústavu 1. LF UK, Katedry buněčné biologie Přírodovědecké fakulty UK a Biocevu, shrnuje dosavadní a přináší nové poznatky o potenciálním vlivu estrogenu a dalších modulátorů estrogenových receptorů na covid-19.

Modulátory estrogenového receptoru poskytují ochranu ženám při covidu i řadě jiných virových infekcí mechanismem, který je buď závislý, nebo nezávislý

na estrogenovém receptoru: Aktivace receptoru vykazuje komplexní efekt na pacientův organismus, jako je vliv na kardiovaskulární, plicní nebo imunitní systém, včetně snížení produkce

cytokinů zodpovědných za cytokinovou bouři. Účinek nezávislý na estrogenovém receptoru pak přímo zastavuje množení viru. Zajímavé je, že schopnost interagovat s estrogenovým receptorem a mít anitcovidový efekt mají nejen přírodní hormony, ale také fytoestrogeny, a dokonce syntetické molekuly. Z tohoto pohledu mají modulátory estrogenového receptoru potenciál být zahrnuti do covidové léčby, uvádí přehledový článek, jehož prvním autorem je Ing. Nikita Abramenko z Biocevu 1. LF UK.

„Výše uvedené mechanismy se uplatňují minimálně u infekce SARS-CoV-2, SARS, MERS, virem Ebola a většinou patogenních flavivirů, jako je například západonilská horečka. Domnívám se, že uvedené mechanismy jsou vývojově dány a představují evoluční výhodu ženy ve fertilním věku jako nositelky života,“ připojuje korespondující autor prof. MUDr. Karel Smetana, DrSc., z Anatomického ústavu 1. LF UK. Jeho přednáška k tomuto tématu bude od 1. listopadu k dispozici v rámci Týdne vědy a techniky AV ČR na kanálu Youtube 1. LF UK (youtube.com/LFrUK).

mal

Estrogen Receptor Modulators in Viral Infections Such as SARS-CoV-2: Therapeutic Consequences

International Journal of Molecular Sciences (IF 5.923)

2021 June 18

DOI: 10.3390/ijms22126551
PMID: 34207220

Technologická špička s vysoce erudovanými zdravotníky

Radiodiagnostická klinika 1. LF UK a VFN je v současnosti špičkovým pracovištěm, které nabízí široké spektrum diagnostických vyšetření a intervenčních zákroků vaskulárních i nevaskulárních. Přístrojové vybavení, míra digitalizace a rozsah nabízených vyšetření reflektuje rychlý technologický vývoj v radiologii. Stejný, ne-li větší význam mají pro kliniku týmy pracovníků na vysoké odborné a lidské úrovni.

V posledních čtyřech letech prošla klinika rozsáhlou rekonstrukcí a přístrojovým dovybavením centrálního pracoviště kliniky v areálu VFN. Vedle moderního zázemí pro personál kliniky vznikla nová seminární místnost pro výuku mediků a prostory pro instalaci nové magnetické rezonance a dalšího CT. Oba přístroje jsou vybaveny nejmodernějšími špičkovými technologiemi. Magnetická rezonance Philips Ingenia Elition 3T nabízí výjimečnou kvalitu obrazů a významné zkrácení času vyšetření. Nadstandardní vybavení přístroje cívkami dovolí vyšetřit jakoukoliv část těla včetně těch nejmenších kloubů na ruku a nohu, na druhé straně přístroj umožňuje celotělové vyšetření. Pacienti určitě potěší samotné prostředí a vybavení vyšetřovny, která nabízí vizuální zážitky. V případě CT jde o nejrychlejší a nejvýkonnější dvojzdrojový přístroj na trhu SOMATOM Force Siemens. Přístroj je využíván k rutinnímu zobrazování, specializovaným kardiologickým vyšetřením i navigovaným výkonům pod CT kontrolou.

Široký záběr vzdělávání

Radiodiagnostická klinika je považována za jedno z nejvýznamnějších vzdělávacích center ve svém oboru v České republice. Zajišťuje pregraduální výuku radiologie pro všeobecné lékařství, stomatologii i pro bakalářské obory. Dále zde probíhá postgraduální výuka v celé šíři oborů radiologie a zobrazovacích metod

včetně intervenční radiologie. Lékaři kliniky přednášejí na vzdělávacích akcích pro radiology i pro lékaře jiných oborů, a to v tuzemsku i zahraničí.

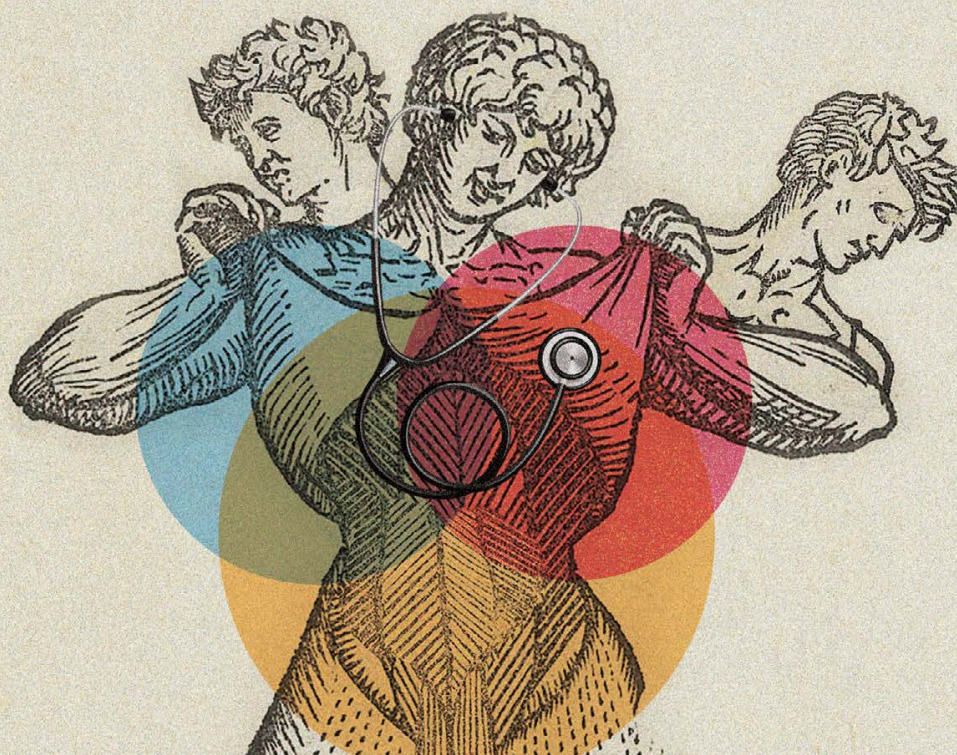
Vysoká citovanost pracoviště

Na klinice probíhá bohatá výzkumná činnost ve spolupráci s lékaři a vědeckými pracovníky z ostatních klinik a ústavů naší fakulty, ale také z dalších lékařských i nelékařských fakult, včetně spolupráce mezinárodní. Pracoviště magnetické rezonance se spolu s lékaři neurologické kliniky zaměřuje na výzkum v oblasti roztroušené sklerózy, zejména na možnosti MR předvídat klinický vývoj onemocnění. Další výzkum probíhá v oblastech onkogynekologie, kardiologie, urologie, hematologie, radiační ochrany a dalších. V citovanosti vědeckých prací patří klinika mezi nejlepší radiologická pracoviště v ČR. Rozvoj vědy a výzkumu je na klinice spjat s doktorským studijním programem Zobrazovací metody v lékařství, který je společný 1. a 2. lékařské fakultě UK a který klinika dlouhodobě vede.

*Andrea Burgetová,
přednostka Radiodiagnostické kliniky 1. LF UK a VFN*

Klinika v číslech:

- Dle WOS přes 1000 citací ročně
- 4 CT přístroje
- 3 přístroje magnetické rezonance (2× 3T, 1× 1,5T)
- 1 angiografická linka
- 5 moderních rentgenových přístrojů s přímou digitalizací,
- 5 ultrazvuků
- Mamografické přístroje pro 2D i 3D zobrazení s možností stereotakticky navigované biopsie a lokalizace nehmatných nádorů

Ohlédnutí za výukou na 1. LF UK a cesta k jejímu zlepšení

Akademický rok 2020/2021 prakticky celý probíhal v těžkých podmínkách pandemie covidu-19. Všichni ve vedení fakulty, pedagogové a v neposlední řadě studenti museli řešit zcela nové situace a zdolávat překážky, které před ně vývoj ve výuce kladl.

Naštěstí hned na začátku pandemie byly nastaveny mechanismy pro pokračování studia v podobě hybridního modelu výuky, které byly dále rozvíjeny. Výjimka z přísných vládních opatření týkajících se škol dávala lékařským fakultám možnost zachovat pro budoucí lékaře praktickou a klinickou výuku, což bylo na jednu stranu velmi pozitivní, na druhou stranu to bylo pro fakultu velkou organizační výzvou. 1. LF UK byla jednou z mála fakult, která s různými omezeními dle situace na pracovištích zachovala praxe po celou dobu pandemie.

Dostupné off/online materiály

Teoretická výuka a část seminářů byly přesunuty do online i offline distanční formy tak, aby studijní materiály byly dostupné i pro studenty, kteří se nemohli zúčastnit výuky dle rozvrhu v důsledku nemoci či pracovní povinnosti. Materiál „Pomáhat

a studovat“, který vznikl na základě diskuze se studentskými zástupci v akademickém senátu a ročníkovými zástupci, nastavil pravidla pro organizaci výuky v době, kdy řada studentů aktivně pracovala ve zdravotnických zařízeních a pomáhala se zvládnutím důsledků pandemie. Tento dokument obsahoval pravidla pro řešení absencí, možnosti náhrad stáží a principy uznávání praxe během pomáhání na klinických pracovištích.

Výuka i při přetížení pracovišť

Velmi důležitá byla v době pandemie komunikace na všech úrovních. Vedení fakulty aktivně komunikovalo s rektorátem, předávalo aktuální informace pedagogům, ale také studentům, a to prostřednictvím webu 1. LF UK a přes sociální sítě. Občas jsme se setkávali ze strany studentů s výtkou, že informace z jednotlivých pracovišť při organizaci výuky nejsou dostatečně

aktuální. Velkou roli v tom hrál ale fakt, že sama pracoviště se musela potýkat s velkými problémy, zejména s přetížením a s absencemi personálu z důvodu nemoci, takže plány výuky se často rychle měnily a stanovit dlouhodobý stabilní plán bylo prakticky nemožné. Kromě překážek v organizaci výuky samotné jsme se museli vypořádat s požadavkem testovat studenty a zaměstnance a také s organizací očkování. Byli jsme první fakultou, která ve spolupráci s VFN v kritických dobách zajistila vakcinaci alespoň studentům klinických ročníků.

Podpora e-learningu a samostudia

Pandemie, se vším, co přinášela, nás ale neodradila od realizace koncepčních kroků. Zkušenosti s distanční výukou nás vedou k dalšímu rozvoji elektronických vzdělávacích zdrojů pro softwareovou podporu výuky a samostudium, čímž by měl vzniknout prostor pro posílení klinické výuky a výuky praktických dovedností. V minulém akademickém roce jsme zakoupili licence k elektronickému klinickému výukovému systému Amboss, s cílem podpory výuky především studentů anglické paralelky v klinických ročnících. Pilotní projekt s touto platformou probíhal v české paralelce. Pro tento akademický rok – 2021/2022 – plánujeme pořídit licence pro 3.–6. ročník anglické paralelky a pro 4. ročník české paralelky.

Vznikl „profil absolventa“ a jeho znalostí

V souvislosti s dalším zlepšováním klinické výuky jsme definovali profil absolventa a minimální požadavky na znalosti a dovednosti v jednotlivých předmětech včetně definice nepodkročitelného minima, které musí student na konci absolvování předmětu bezpodmínečně zvládnout. Profil je seznam (minimálních) znalostí, dovedností a stavů, a také způsob a rozsah jejich nácviku tak, aby je absolventi spolehlivě zvládali. Profil považujeme za klíčový nástroj pro zlepšení výuky, ale také nástroj velmi náročný, jenž bude vyžadovat systematickou, dlouhodobou spolupráci. Aktuálně je sestaven profil pro chirurgii a podle něj je zahájena pilotní výuka v anglické paralelce. Podle zkušeností bude během léta a podzimu 2021 připraven návrh profilu pro interní kmen, a ten bude konzultován s garanty výuky. Návrhy vycházejí z nejuznávanějších zahraničních zdrojů, zejména kanadského systému Canmeds a švýcarského systému Profiles (více si přečtete níže).

Jak využít čas u lůžka efektivněji

Dalším charakteristickým rysem zkvalitňování klinické výuky a důrazu na získávání více praktických dovedností byla ještě vyšší míra využití simulátorové a trenažérové výuky a extrakurikulárních aktivit než doposud. Cílem simulační a komunikační výuky je zlepšení klinických, technických i netechnických a komunikačních dovedností absolventů. Cílem není nahradit výuku u lůžka, ale co nejlépe připravit studenty, aby čas u lůžka

využili co nejefektivněji s větší sebejistotou a lepšími vstupními znalostmi. V souvislosti s praktickou výukou aktualizujeme také „log-book“ praktických dovedností a současně chceme zvýšit kontrolu reálného stavu nácviku dovedností. Jako odpověď na požadavek pomoci mediků ve zdravotnictví byl v minulém akademickém roce flexibilně zaveden nový volitelný předmět simulace v ošetrovatelství, o který byl mezi studenty velký zájem.

Může z vás být i sestra

Pandemie urychlila proces ukotvení mediků v české legislativě. Fakulta definovala způsob získání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání ošetrovatel (4 semestry všeobecného lékařství zakončené zkouškou z dvousemestrálního předmětu ošetrovatelství) a praktické sestry (8 semestrů všeobecného lékařství zakončené zkouškou z dvousemestrálního předmětu ošetrovatelství nebo péče o nemocné či obdobného předmětu).

Ročníkoví zástupci pomáhají rychle

Během celého akademického roku se nám velmi osvědčoval systém studentských a ročníkových zástupců, který jsme nově zavedli, a to zejména pro operativní komunikaci mezi studenty a pracovišti. Systém omezuje duplicity požadavků, dokáže prioritizovat. Snižuje tak zátěž pracovišť i vedení, velmi urychluje řešení problémů, řada z nich je řešena ihned s jednotlivými pracovišti, umožňuje větší míru zapojení studentů do zkvalitňování výuky. Mimo jiné z podnětů ze strany studentů jsme také instalovali do knihovny 1. LF UK bibliobox pro bezkontaktní vrácení knih.

Bez pomoci studentů by to nešlo

Velké poděkování patří všem studentům naší lékařské fakulty, kteří se v minulém akademickém roce podíleli na pomoci ve zdravotnictví. V těch nejtěžších chvílích jejich nasazení a obětavost zachránily řadu životů. Díky patří všem pedagogům, kteří se museli vypořádat s celou řadou překážek a adaptovat se na nové situace. Ocenit je nutno také studentské zástupce v Akademickém senátu 1. LF UK a ročníkové zástupce, kteří zprostředkovávali problémy studentů a pomáhalí je řešit. Úzká spolupráce mezi studenty s kolegiem děkana, úprava organizace výuky ve prospěch provázanosti výuky v rámci mezioborové, meziklinické a meziústavní spolupráce, posílení výuky klinických dovedností a podpory distanční výuky jsou jednoznačně pozitivními jevy v oblasti rozvoje výuky na fakultě. Tyto trendy jsou dobrým signálem nejen pro naše stávající i budoucí studenty, ale jsou i závazkem a úkolem pro celou akademickou obec.

Plánované změny výuky v klinických ročnících

Již několik let se na lékařských fakultách v ČR diskutuje o charakteru výuky v klinických ročnících na podkladě kritiky

zaznávající z řad studentů. Studenti poukazují zejména na absenci praktických dovedností. Lékařské fakulty se snaží na tento problém reagovat a změny jsou prioritou i pro vedení 1. LF UK a jejího děkana prof. Martina Vokurky.

Cíl úpravy výuky v klinických ročnících

Po mnoha debatách pedagogické skupiny s děkanem jsme si vytyčili několik cílů, kterých chceme při realizaci těchto změn dosáhnout.

- Zlepšení klinického myšlení
- Zlepšení schopnosti řešit klíčové stavy
- Zvládnutí definovaných kompetencí (znalosti + dovednosti + postoje)

Jak to chceme provést

Postupně byli osloveni všichni zástupci klinických oborů s žá-

dstí o vypracování tzv. profilu absolventa. Ten definuje, které klíčové stavy a dovednosti z daného oboru by měl student po jeho absolvování perfektně zvládnout.

- » Modelace a řešení klíčových stavů
- » Praktická klinická výuka v malých skupinách (do 5 studentů)
- » Změna způsobu testování dovedností a znalostí / zkoušení (USMLE/OSCE)

Informace z vypracovaných profilů absolventa slouží k formulování nepodkročitelného minima kompetencí absolventa se zaměřením na praktickou stránku (viz tabulku). Tento profil absolventa byl v době covidové významnou pomocí pro udržení kvality výuky při jejích častých omezeních. Jednotlivá pracoviště vyznačila u každé z dovedností, co je nutné učit a cvičit prezenčně, co lze v krajním případě učit distančně a kde mohou studenti své znalosti nabýt samostudiem.

Oblast	Definice	Příklady
Klíčové stavy	Typická symptomatologie, typické situace ve vašem oboru, typické změny zdravotního stavu.	
1.1. Život ohrožující	Student/absolvent je musí rozpoznat a neprodleně začít řešit sám.	náhlá porucha vědomí, zástava dechu, dušení, zástava oběhu, šok (vč. hemoragického)
1.2. Hrozící prodlením	Student/absolvent musí rozpoznat závažnost a navrhnout adekvátní postup nebo profesionálně konzultovat.	bolest na hrudi, dušnost – náhlá a/nebo těžká, náhlá příhoda břišní
1.3. Nejčastější	Základ běžného provozu, který by měl absolvent spolehlivě umět (začít) řešit samostatně.	
2. Dovednosti	Dovednosti mohou být • technické (praktické), • netechnické (např. komunikace, spolupráce v týmu, sdělení nepříznivé zprávy, dynamické posouzení priorit). K dovednosti neoddělitelně patří znalosti a porozumění souvislostem (indikace, princip, interpretace, rizika, dostupnost).	
2.1. Základní	Každý student výkon ovládá a mnohokrát (několikrát) ho během studia samostatně a správně provedl.	základní strukturované vyšetření, defibrilace, dýchání ambuvakem, periferní kanylace, EKG – natočení a popis, ošetření ran, epikríza, SBAR, podávání léků
2.2. Běžné	Běžné výkony – každý student je alespoň jednou samostatně provede, mnohokrát je viděl a dobře jim rozumí.	hrudní punkce, orientační ultrazvukové vyšetření, sterilní postupy
2.3. Volitelné	Související s oborem, zajímavé nebo vhodné, ale pro nácvik není kapacita v běžné výuce. Vhodné pro VP.	intubace, zavedení centrálního katetru

Odpolední výuka je i ve světě běžná

K dosažení těchto cílů je nutná úzká spolupráce klinického pracoviště a studentů. Vzhledem k požadavku na malé skupinky studentů, navýšení praktických dovedností a prostorové možnosti je nutné uvažovat i o odpolední výuce, která je na celé řadě

zahraničních univerzit naprosto běžnou záležitostí. Vzhledem k omezeným počtům pedagogů na jednotlivých klinických pracovištích bude také velmi důležitá pomoc studentů lektorů, zejména při zajišťování praktické simulační výuky v malých skupinkách. Výuka v malých skupinách umožní dosáhnout

dostatečného procvičení (opakování) definovaných praktických dovedností a řešení klíčových stavů tak, aby každý student po skončení studia pocítoval v těchto úkonech jistotu.

Pilot pro všeobecnou chirurgii

Pro 6. ročník anglické paralelky již proběhl pilotní projekt výuky oboru všeobecná chirurgie. Při jeho tvorbě se tvůrci inspirovali švýcarským (Profiles) a kanadským způsobem výuky (Canmeds) a díky spolupráci s kolegy z I. chirurgické kliniky 1. LF UK a VFN vznikl podrobný systém úpravy výuky oboru všeobecná chirurgie. Klinická výuka byla rozdělena do tří základních skupin, které student na konci bloku musí zvládnout.

Co musí student zvládnout?

I. Technické dovednosti – byly trénovány na klinickém pracovišti i v simulačním centru.

- **Diagnostické** (fyzikální vyšetření, základní odečtení RTG a CT nálezu, schopnost provést orientační ultrazvukové vyšetření, znalost, kdy a co provést z laboratorních vyšetření atd.).
- **Terapeutické** – nejběžnější praktické dovednosti, se kterými se každý student po ukončení studia setká (založení a extrakce stehů, ošetření nekomplikované rány, obvazové techniky, zavedení nasogastrické sondy, močového katétru, punkce hrudníku, ascitu, kolene atd.).
- **Základní léky** – vznikl seznam základních farmak používaných v chirurgii – student musí ovládat jejich dávkování, nežádoucí účinky a antidota. V neposlední řadě musí ovládat základní léky pro léčbu bolesti.
- **Práce s dokumentací** – student se podílí na vypracování příjmu a vedení denního dekurzu. Fakulta pracuje na tvorbě separátního oddílu v nemocničním informačním systému pro mediky, kde by mohli nahlížet do dokumentace pacientů a nanečisto pracovat.

II. Řešení klinických situací

Klíčové stavy – rozdělené na:

- **Život ohrožující stavy** – SIM centrum (simulační centrum), stavy, které nesnou odkladu – SIM centrum a/nebo klinika, časté stavy – klinika (výuka probíhá na klinickém pracovišti).
- Student musí umět samostatně zvládnout prvních 30 minut péče o pacienta.
- Zhodnotí stav, navrhuje vyšetření, zahájí léčbu.

Dle základních symptomů – tento způsob výuky je zařazen zejména do 6. ročníku, i když v některých případech je možné trénovat již v 5. ročníku.

III. Netechnické dovednosti

– komunikace s pacientem, práce v týmu (role, vedení), motivace. Dalším krokem je na základě výše uvedeného způsobu výuky i postupný upgrade studentského „log-booku“, který by měl vycházet z technických dovedností a řešení výše uvedených stavů.

Bude to v simulacích

V neposlední řadě je nutné zmínit výrazný progres a rozvoj si-

mulační výuky v SIM centru 1. LF UK na Fyziologickém ústavu 1. LF UK pod vedením as. MUDr. Mikuláše Mlčka, Ph.D., kde díky jeho péči a také díky podpoře předchozích i stávajícího vedení fakulty vzniklo simulační centrum se světovými parametry s možností nácviku nejen technických dovedností, ale i řešení celé řady klinických stavů na figurínách a dalších simulátorech. Na výuce se zde podílí celá řada pedagogů z klinických pracovišť, ale i nově vzniklá skupina lektorů z řad studentů, kteří jsou trénováni na výuku daných technických dovedností a bez nichž by simulační výuka v malých skupinkách z důvodu personálního zabezpečení nebyla vůbec možná.

Program simulační výuky se skládá z těchto tří základních bodů:

1. Nácvik samostatných řešení klíčových situací.
2. Diferenciální diagnostika simulace (diff. dg simulace).
3. Zopakování vybraných praktických dovedností v režimu OSCE (An Objective Structured Clinical Examination).

Organizace výuky v SIM centru

- SIM skupina = 4–5 studentů + 1 lektor (+ student lektor).
- Kruh 16–20 studentů = 4 SIM skupiny.
- Trvání jedné diff. dg simulace 45–60 min (vč. přípravy a výměny).
- Výuka v SIM centru probíhá dopoledne i odpoledne včetně některých víkendů.

Cílem je především kompetentní absolvent

Studentská anketa 6. ročníku anglické paralelky, která proběhla po absolvování výuky dle výše uvedených změn, ukázala, že jsme zvolili správný směr, kterým bychom se měli ubírat v dalších letech a aplikovat postupně v každém oboru. Pozitivní ohlas byl zejména stran zvýšení pocitu jistoty při provádění praktických technických dovedností a určité změny pohledu a myšlení při řešení jednotlivých patologických stavů. Ukázalo se, že studentská anketa je velmi důležitou zpětnou vazbou, jak pro jednotlivé pedagogy, tak i pro samotnou lékařskou fakultu, která musí jít vstříc potřebám studentů a současné lékařské praxe. Za velký pokrok považujeme, že si pedagogové na 1. LF UK uvědomují, jaké jsou požadavky studentů a požadavky zdravotnických zařízení kladené na nové absolventy nastupující do praxe. Upravují svoji výuku a postupně tak produkují nejen teoreticky zdatné lékaře, ale i lékaře s dobrými technickými dovednostmi se schopností řešit klíčové stavy, aby nedošlo k ohrožení života a zdraví.

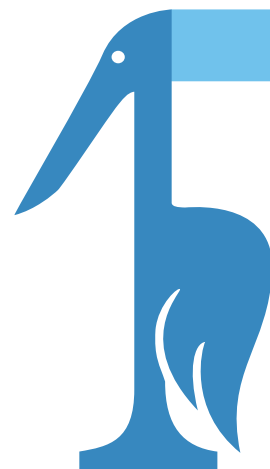
Andrea Burgetová, proděkanka pro studium a všeobecné lékařství

Tomáš Kučera, vedoucí pro výuku teoretických oborů

Tomáš Grus, vedoucí pro výuku klinických oborů

Mikuláš Mlček, vedoucí simulační výuky

Co nového byste uvítali ve výuce na 1. LF UK?

MUDr. Adam Novotný, Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny

Jsem velkým zastáncem výuky dovedností. Uvítal bych, kdyby se studenti již od 1. ročníku vedle studií teoretických věnovali i těm praktickým. Pojďme trénovat dovednosti v oblasti komunikace, první pomoci, ale i třeba ultrazvukových metod v rámci výuky anatomie. Propojujme tak teorii i praxi od začátku studií, učme se asociačně a zapamatujme si víc. Chtěl bych především apelovat na zavedení plošné praktické výuky komunikace, která je v praxi lékaře velmi důležitým aspektem terapie o pacienta a jeho příbuzné. Na našich resuscitačních lůžkách KARIM se to denně potvrzuje.

Eva Bartošová, 4. ročník VL

Uvítala bych, kdyby zůstalo to, co se zaběhlo během koronaviru – nahrávání přednášek a jejich ukládání. Nabízí mi to tak možnost si přednášku poslechnout, i kdybych se nemohla dostavit prezenčně, a případně si ji zastavit nebo vrátit podle potřeby, což mi umožňuje lépe porozumět danému tématu.

Eliška Hachová, 4. ročník VL

Aby se něco změnilo, není vždy potřeba přicházet s novinkami, občas stačí „jen“ vylepšovat. Za jednu z nejdůležitějších věcí, které dělají dobrého lékaře, považuji umění komunikace s pacientem, a proto bych uvítala rozšíření výuky psychologie/psychoterapie. V současné podobě je rozhodně užitečná, ale pro budoucí praxi mi přijde nedostatečná a myslím, že by se tu dalo hodně zlepšit.

Jakub Elouchefoun, 4. ročník VL

Dle mého názoru by byl dobrý větší důraz na praktickou výuku již během prvních tří let studia. Prokládání teoretické výuky, která je velmi důležitým základem, tou praktickou by mohlo pomoci k upevnění a ujasnění znalostí získaných z teorie a do následujících ročníků by to dodalo ještě lepší základy pro klinické předměty.

RNDr. Čestmír Štuka, Ústav biofyziky a informatiky a Oddělení výpočetní techniky

Nedávno jsem byl na svatbě a diskutoval s absolventem medicíny (z jině LF), dnes úspěšným lékařem. Vzpomínal na své studium a porovnával ho s tím, co pak potřeboval v praxi. Říkal, že se učil nazpaměť spoustu věcí, které už potom nikdy nepotřeboval. A že mu chyběl nácvik rozhodování v nejasných situacích a že by se býval rád věnoval přípravě na svou budoucí specializaci dřív, než to na jeho škole šlo. Musím říci, že mě to překvapilo. Ve svatebním veselí nebyl důvod, aby si moc vymýšlel. Asi musím více chodit na svatby.

prof. David Sedmera, Anatomický ústav

Hm, inovace ve výuce anatomie? Myslím, že během pandemie jsme se vyčerpali na několik let dopředu, teď analyzujeme dopad plně distanční výuky v zimním semestru na studenty anglické paralelky (díky zdrženým vížům máme neplánovaně „kontrolní“ i distanční skupinu). Budeme testovat večerní živé „konzultace k přednáškám“ pro navázání a udržení kontaktu s celým prvním ročníkem. To se osvědčilo u volitelných přednášek, takže jsem opatrným optimistou. A po téměř roční distanční výuce na středních školách doufám, že pro nastupující prváky bude dostatečně „nová“ naše stará, osvědčená, prezenční praktická výuka!

Petra Nosková, 4. ročník VL

To, co bych ve výuce uvítala, není ani tak novinka jako spíše rozšíření stávající praktiky, a to konkrétně simulační výuky. Hodiny simulací pro mě osobně patří mezi nejprínosnější za celé mé dosavadní studium. Možnost vyzkoušet si situace „nanečisto“, rozvíjet komunikaci v týmu, kritické myšlení a mnohé další mě výrazně posunula dopředu a uvítala bych, kdyby se více rozšířila i mimo fyziologii. Loni jsme například měli jednu simulační hodinu i při výuce patofyziologie a myslím, že právě tam je velký potenciál zahrnout podobných hodin více.

Bc. Alan Mejstřík, Fyziologický ústav 1. LF UK

Nehledal bych nic nového, ale nebál se dotknout srdce výuky. Nad každým okamžikem studia by měl více zářit cíl našeho snažení, člověk – pacient. Odlidštění je velký problém dnešní medicíny. Studenty víc než pacient trápí zkoušky. Přemýšlíme dnes už i o zkoušení v simulacích. Zkouška znamená v pedagogice metodu bezpečného učení beze strachu z chyby. Uvítal bych méně času na testování a zkoušení, ale o to více času na kontaktní výuku, opakování, zkoušení si, simulační výuku, tedy na porozumění na úkor zapamatování.

... a co si myslíte vy?

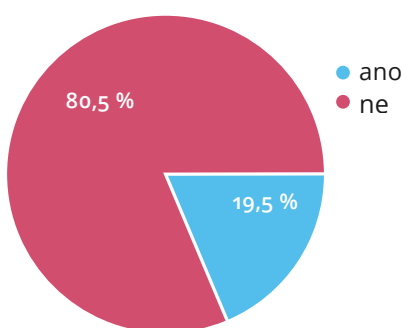
ANKETA STUDENTŮ PRVNÍHO ROČNÍKU

Co o sobě řekli letošní prváci

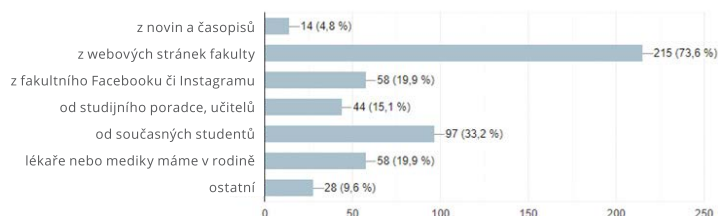
Seznamovací kurzy v Dobronicích byly letos na přelomu srpna a září znovu nabitě, a to nejen kapacitou, ale i programem, informacemi a také energií studentů nastupujících prvních ročníků, tutorů a učitelů z Ústavu tělesné výchovy. Anonymní anketu letos vyplnilo 292 prváků.

Většinu odpovědí sepsali budoucí lékaři (239) a zubaři (27). Anketu vyplnili také adiktologové, fyzioterapeuti a nutriční terapeuti, a to vždy po pěti studentech. Odpovědělo i devět porodních asistentek a dva ergoterapeuti.

Navštěvoval(a) jsem přípravný kurz ke studiu na 1. LF UK

Informace o 1. LF UK získali prváci nejčastěji:

Proč jste se nakonec rozhodli pro 1. LF UK?

Vybrané odpovědi:

„Sympatický přístup u přijímacích zkoušek a skvělý ohlas od současných studentů.“

„Je nejlepší!“

„Chci být dobrou lékařkou a zachraňovat životy. Myslím si, že právě 1. LF UK je pro mě to pravé.“

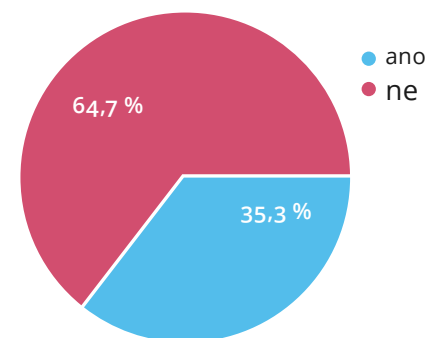
„Přišlo mi to jako nejlepší volba.“

„Líbí se mi Praha a také proto, že 1. LF UK nabízí nejvíce možností jet na Erasmus a studovat v zahraničí.“

„Pražská univerzita, spousta skvělých profesorů, velký výběr pracovišť pro praxi.“

„Slyšela jsem spoustu doporučení. Také na mě hezky působila na Dni otevřených dveří.“

Byl(a) jsem přijat(a) na základě studijního průměru na střední škole (tj. bez přijímacích testů)

HARMONOGRAM AKADEMICKÉHO ROKU 2021/2022

Podívejte se na rozložení výuky a zkuškového období, období pro zápisy předmětů a další užitečné termíny.

Harmonogram výuky a zkuškového období

1. října 2021	zahájení akademického roku 2021/22
27. září 2021	zahájení výuky zimního semestru akademického roku 2021/2022
27. září 2021 – 19. prosince 2021	zimní semestr
20. prosince 2021 – 2. ledna 2022	vánoční prázdniny
3. ledna 2022 – 23. ledna 2022	pokračování zimního semestru
24. ledna 2022 – 20. února 2022	zkouškové období
21. února 2022 – 5. června 2022	letní semestr
6. června 2022 – 3. července 2022	zkouškové období
4. července 2022 – 31. srpna 2022	letní prázdniny / lze konat zkoušky, jsou-li vypsány termíny
1. září 2022 – 16. září 2022	pokračování zkuškového období
30. září 2022	konec akademického roku 2021/2022

Elektronické zápisy do předmětů

Letní semestr:

od 1. února 2022 – 21. února 2022 volit žlné předměty pro letní semestr

Termíny elektronického přihlašování ke zkouškám

Zimní semestr:

- průběžně od 22. září 2021 do 15. září 2022

Letní semestr:

- průběžně od 1. října 2021 do 15. září 2022

Termíny týkající se závěrečných prací

Imatrikulace: 21. 10. 2021

Promoce magisterských studijních programů:

26. 11. 2021, 21. 4. 2022, 25. 7. 2022,
26. 7. 2022, 27. 7. 2022

Promoce bakalářských studijních programů:

24. 11. 2021, 25. 4. 2022, 28. 7. 2022

Termíny imatrikulace a promoci

31. říjen 2021 – termín pro přihlášení na téma vypsáno v SIS

mezi 30. dnem a 10. pracovním dnem přede dnem obhajoby – termín pro podání přihlášky k obhajobě

Další akce

Den otevřených dveří 1. LF UK, sobota 8. ledna 2022 | Děkanský den, 14. dubna 2022 | Rektorský den, 11. května 2022

Výuka na děkanský a rektorský den neprobíhá.

Claudio Monteverdi (1567–1634)

Cantate Domino

Tomás Luis de Victoria (1548–1611)

Ave Maria a 8

Josef Suk (1874–1935)

Serenáda in Es, op. 6, 1. – 3. věta

Josef Rheinberger (1839–1901)

Abendlied

Messe in Es dur (Cantus Missae), op. 109 – Kyrie

Eric Whitacre (1970)

Lux aurumque

spirituál – We Shall Walk, arr. M. Hogan

Ennio Morricone (1928 –2020)

Gabriel's Oboe (Misie)

Georg Friedrich Händel (1685–1759)

Alleluja

v úterý 16. listopadu 2021 v 19.30 hodin

kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého, ulice Ke Karlovu, Praha 2

Účinkují:

Piccolo coro & Piccola orchestra pod vedením dirigenta Martina Valáška

31. koncert z cyklu Fakulta v srdci Karlova se koná
pod záštitou děkana 1. lékařské fakulty UK prof. MUDr. Martina Vokurky, CSc.

1. LÉKAŘSKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Nemocnice Tel ha-Somer neboť Sheba, budova dětské nemocnice. Zdroj: David Shay

Izraelské nemocnice se dohodly s 1. LF UK na společném vzdělávání mediků

Zástupci 1. LF UK a ředitelé několika předních izraelských nemocnic podepsali dohody, díky kterým budou moci izraelští studenti medicíny z 1. LF UK absolvovat část klinické výuky ve své zemi. Podle děkana prof. Martina Vokurky, by tato spolupráce měla přispět k snadnějšímu nástupu studentů do tamní lékařské praxe. Česká lékařská fakulta a izraelské nemocnice se zároveň dohodly na intenzivní spolupráci ve výzkumu a simulační medicíně.

Děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka podepisuje memorandum o spolupráci s izraelskými nemocnicemi. Foto: archiv 1. LF UK

Ke spolupráci se zavázala i Nemocnice Sheba

Na 1. LF UK studuje všeobecné lékařství v angličtině zhruba 140 izraelských studentů, a ti jsou tak nejpočetnější skupinou zahraničních studentů na fakultě. Po ukončení studia v České republice se jich většina vrací zpět do izraelských nemocnic. Obě strany se nyní dohodly, že tito studenti budou část odborných praxí absolvovat v Izraeli a po ukončení studia na

1. LF UK budou moci snáze nastoupit do tamní praxe. Průlomové dohody o spolupráci podepsal dnes se zástupci nemocnic děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka. Jednou z nemocnic, která se ke spolupráci zavázala, je i Nemocnice Sheba, podle žebříčku sestavovaném mezinárodní radou expertů pro časopis Newsweek devátá nejlepší nemocnice na světě.

„V řešení dlouhodobého nedostatku lékařů v Izraeli představuje tato série dohod výrazný pokrok. Důležité je, že kromě výuky navážeme s izraelskými nemocnicemi spolupráci také v oblastech lékařského výzkumu a vývoje technologií pro simulační výuku,“ vyzdvihl děkan 1. LF UK prof. Vokurka a dodal, že fakulta si přitom zachová kontrolu nad klinickou výukou.

Banka poskytne studentům půjčky na školné

Jak uvedl proděkan pro mezinárodní studium MUDr. Etian Brizman, BDS, součástí dohod je také finanční podpora pro izraelské studenty, kteří si mohou snáze půjčit prostředky na studium v ČR. „Největší izraelská banka, Banka Hapoalim, by mohla studentům poskytovat velmi výhodné půjčky až do výše 70 procent školného na celých šest let studia s tříletou ochrannou lhůtou na splácení,“ řekl Brizman, který se významně podílel na přípravě dohod.

Vyjednávání se kromě vedení 1. LF UK a izraelských nemocnic zúčastnili také zástupci ministerstev zdravotnictví a agentur, které izraelským studentům zprostředkovávají studium v ČR. Mezi nemocnice, ve kterých budou moci izraelští studenti absolvovat praxi, patří kromě Nemocnice Sheba také Ichilov, Kaplan, Bnai Tzion, Assaf Harofeh a Wolfson.

mal

Spolupráce s prof. Marcelou Votrubou vede k novým objevům

Zdroj: archiv
Univerzity Cardiff

Profesorka Marcela Votruba je oftalmolog a mezinárodně uznávaná vědkyně působící v oblasti výzkumu mitochondriální dysfunkce a patofyziologie dědičných neuropatií optiku. Jejím primárním pracovištěm je Univerzita Cardiff ve Velké Británii. Je dlouholetou spolupracovnicí týmu věnujícímu se vzácným, geneticky podmíněným neuropatiím optiku na Klinice pediatrie a dědičných poruch metabolismu I. LF UK a VFN a od roku 2019 působí na naší fakultě jako hostující profesorka. Prof. Votruba má české kořeny a mluví plynule česky. Úspěšnost vzájemné spolupráce dokumentují tři společné publikace (všechny v prvokvartilovém časopise). Spolupráce probíhá i na dalších úrovních, například v rámci evropské asociace

věnující se výzkumu v oblasti oka (European Association for Vision and Eye Research). Před epidemií koronaviru jsme společně s prof. Votrubou každý rok organizovali sekci zaměřující se na neuropatie optiku a jejich příčiny. Díky spolupráci s prof. Votrubou jsme byli zařazeni do mezinárodní skupiny expertů, která se věnuje nastavení pravidel pro interpretaci variant v genu OPA1 (nejčastější příčina dominantních atrofií optiku). Společný výzkum vedl v minulých letech k objevu kauzálních mutací v genu OPA1 a klinické studii zaměřené na OCT angiografii u pacientů s Leberovou hereditární neuropatií optiku.

Petra Lišková (red)

*Klinika pediatrie a dědičných poruch metabolismu I. LF UK a VFN
a Oční klinika I. LF UK a VFN*

Tituly doctor honoris causa pro zahraniční kolegy

Na návrh I. LF UK obdrželi na půdě Univerzity Karlovy čestnou vědeckou hodnost doctor honoris causa přední evropský virolog Hans-Georg Kräusslich a uznávaný adiktolog Thomas F. Babor. Oba vědci získali titul za mimořádné, dlouhodobé vědecké úspěchy v oblastech jejich vědeckého zájmu a také za významný přínos k rozvoji bádání ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, respektive I. LF UK, kde oba dlouhodobě působí.

Profesor Hans-Georg Kräusslich je jedním z nejvýznamnějších evropských virologů. Podílel se na klíčovém objevu regulačního mechanismu zahájení translace u pikornavirů (skupina virů způsobujících mimo jiné dětskou obrnu) – tato jeho raná práce má přes

tisíc citací a vedla k objevu klíčového molekulárně biologického mechanismu, za který byla později udělena Nobelova cena. Vybudoval vlastní skupinu, která se začala zabývat nejrůznějšími aspekty životního cyklu retrovirů, zejména viru HIV. V současnosti je děkanem lékařské fakulty a vedoucím oddělení klinické virologie na universitě v Heidelbergu. V bibliografické databázi Web of Science figuruje pod jeho jménem 249 článků; tyto práce byly citovány více než 17 000krát, jeho H-index je 69.

Profesor Thomas F. Babor je předním odborníkem na výzkum v oblasti léčby a sekundární prevence poruch souvisejících s užíváním návykových látek. Na svém kontě má více než 160 recenzovaných publi-

kací a 35 knih věnujících se problematice léčby, politiky a časné intervence. Pravidelně spolupracuje jako konzultant s WHO. Jeho kniha Publishing Addiction Science je věnována otázkám publikační etiky a vědecké integrity a je v celosvětovém měřítku jedním z nejuznávanějších materiálů v rámci adiktologického vzdělávání. Profesor Babor se výrazně zasloužil o rozvoj prvního výzkumného specializovaného českého pracoviště v adiktologii, Centra adiktologie, které po mnoho let existovalo při Psychiatrické klinice I. LF UK a VFN a stalo se klíčovým pro vznik samostatné kliniky závislostí, což byl evropsky unikátní počín.

red

Foto: archiv Universitätsklinikum Heidelberg
Foto: archiv University of Connecticut

U příležitosti ocenění titulu honoris causa přednesl profesor Kräusslich na půdě I. LF UK přednášku na téma Maturation and early replication of HIV. Foto: Markéta Sýkorová

Prvních pět let činnosti Biocevu pozvedlo českou vědu

Vědecký ředitel Biocevu prof. MUDr. Pavel Martásek, DrSc., hovoří o prvních pěti letech činnosti výzkumného centra, které je i v rámci evropské infrastruktury unikátním výzkumným celkem. Mladým a začínajícím vědcům přeje zapálení a fascinaci pro objekt jejich vědeckého zájmu. Výhodu a podporu v jejich profesionálním rozvoji vidí ve významně snazší mobilitě v rámci „evropského výzkumného prostoru“.

Scházíme se ve chvíli, kdy je výzkumnému centru Biocev pět let. Když se ohlédnete zpět do doby, kdy byla činnost projektu plného vědců oficiálně spuštěna, jak uplynulé období vnímáte?

Především jako obrovskou výzvu vybudovat v České republice špičkovou výzkumnou instituci v oblasti biotechnologií a biomedicíny, kterou se podařilo úspěšně zvládnout. V ČR, a troufám si říct, že i v EU, se jedná o unikátní pracoviště, na jehož fungování se podílí šest ústavů AV ČR a dvě fakulty UK. Mezi nimi i LF UK, což mě osobně velice těší. Naše týmy pravidelně publikují v předních časopisech, patentují své objevy, předávají zkušenosti studentům, mladým vědcům a významně přispívají k celkové prestiži Biocevu i české vědy.

Jak činnost Biocevu českou vědu posunula?

Díky národním a evropským investicím do velkých výzkumných center, jako je Biocev a pět dalších center, se úroveň české vědy skutečně podařilo pozvednout. Mimo jiné i díky špičkovým přístrojům, srovnatelným s přístroji na jiných prestižních pracovištích ve světě. Dalším milníkem bylo zapojení našich laboratoří do mezinárodních výzkumných konsorcií, což zvyšuje úroveň jejich expertízy, efektivitu a posiluje i jejich význam a důležitost v rámci mezinárodního výzkumného prostoru. Také mě těší, že se podařilo přilákat ze zahraničí řadu vyzrálých vědců včetně Čechů, kteří odešli takřkajíc na zkušenou.

Jste u činnosti Biocevu od jeho počátku, od roku 2021 jste jeho vědeckým ředitelem, z čeho máte v práci největší radost?

Osobně mi největší radost dělají společné vědecké projekty s akademickými a univerzitními týmy, zapojení Biocevu do národních i mezinárodních programů, silná podpora ze strany obce

Vestec, Středočeského kraje a mnoha dalších partnerů z ČR i zahraničí. Je toho skutečně mnoho, co mi dělá radost. I takové „maličkosti“ jako třeba diskuse u dobrého oběda v kantýně. Jsem rád za četné pravidelné semináře, konference i workshopy. Tradičně k nám míří řada významných delegací, pro které je Biocev vždy velkým a milým překvapením.

Na sdílení drahých laboratorních přístrojů, a tím i společné výzkumné cestě vědců různých oborů si Biocev zakládá. Jaký tým vám tu vytane na mysli?

Například výzkum prof. Jana Brábka z Přírodovědecké fakulty UK a Dr. Jaroslava Truksy z Biotechnologického ústavu AV ČR je jasným příkladem propojení expertiz v rámci Biocevu. Obě laboratoře spolupracují hned na několika projektech, které propojují nádorový metabolismus a invazivitu nádorových buněk.

Co třeba Centrum nádorové ekologie?

Ano, to je další příklad úspěšného propojení mezi partnery v Biocevu. Experti napříč obory se spojili, aby lépe pochopili, jak roste nádor a proč se tvoří metastáze. Společně zkoumají buňky v prostředí v okolí nádoru. Hledají novou léčbu některých druhů rakoviny, u kterých ta současná příliš nefunguje. Na svou práci získali významný evropský grant. Za vznikem projektu stojí i LF UK, která spolupracuje s Přírodovědeckou fakultou UK a Akademií věd ČR. Vedoucí CNE prof. Karel Smetana má také detašované pracoviště v Biocevu.

Můžete zjednodušeně popsat jednotlivé vědecké týmy, čím se zabývají a jaké jsou po pěti letech jejich výsledky?

Výzkumný program Biocevu je zaměřen na funkční genomiku, buněčnou biologii a virologii, strukturní biologii a proteinové inženýrství, biomateriály a tkáňové inženýrství, a vývoj nových

„Dnes umíme porozumět původu onemocnění až na molekulární úrovni. Díky tomu lze navrhnout řešení, které v konečné fázi může vést k výrobě potřebného léku nebo stanovení léčebné metody, a tím i k záchraně mnoha životů,“ říká vědecký ředitel Biocevu profesor Pavel Martásek. Foto: Markéta Sykorová

léčebných a terapeutických metod. Z dlouhého seznamu úspěchů uvádím bez nároku na úplnost objevy účinné protirakovinné látky, nových antibiotik, inovativních metod pro zvýšení šancí na umělé oplození, molekulární podstaty Nethertonova syndromu, rozpracování konceptu migrastatik, nanoformulací řady léčiv, objev organismů bez mitochondrií, spolupráci při vývoji dvojité specifické protilátky, která cílí současně na dvě nezávislá místa ve struktuře viru SARS-CoV-2. Tyto objevy jsou často předmětem patentovaných výstupů.

Kdo a jak hodnotí jejich úspěšnost?

Ve zkratce, publikační výstupy, patenty a průmyslové vzory jsou dobře hodnotitelnými výstupy, významnou roli hrají rovněž vědecké rady jednotlivých součástí Biocevu. Dosavadní výsledky centra můžeme hodnotit jako velice úspěšné.

Konkrétním výstupem vědeckého bádání v Biocevu je třeba Alaptid. Jak k objevu látky došlo? Na jakém principu Alaptid funguje a komu pomůže?

Alaptid byl připraven kolem roku 1985 dvěma významnými pracovníky dnes již neexistujícího Ústavu pro farmacii a biochemii, Ing. Evženem Kasafírkem a Dr. Václavem Plaisnerem. Jedná se o svázání dvou aminokyselin ve velmi zajímavém prostorovém uspořádání, které garantuje výborné regenerační a hojivé vlastnosti Alaptidu. Na původní výzkum navázal kolem roku 2010 organický chemik a nanotechnolog prof. Vladimír Král. Použitím nových přístupů a technologií se mu podařilo komplikovanou syntézu významně inovovat. Alaptid v kombinaci s dalšími peptidy a přídatnými látkami je důležitý při hojení ran, spouští regenerativní procesy, ale ovlivňuje i fungování imunitního systému.

Biocev je vědeckou infrastrukturou na evropské úrovni. Začal plnit roli prvotřídního vědeckovýzkumného centra a má všechny předpoklady k tomu, aby tuto roli plnil i nadále.

Příprava a komerční využití Alaptidu bylo úspěšné i díky univerzitní společnosti Charles University Innovations Prague (CUIP), jejímž úkolem je tzv. transfer technologií. Jak tuto společnost vnímáte?

To, že CUIP v roce 2018 vznikl a je dceřinou společností UK pro transfer znalostí a technologií, byl velmi významný počín vedení UK. CUIP představuje důležitou platformu pro jednání mezi výzkumníky na UK a průmyslovým sektorem. Transferový proces totiž v sobě ukrývá řadu nástrah, o kterých původce objevu nemá

ani tušení. Výzkum a průmysl často hovoří různými jazyky. CUIP vědeckým týmům zajišťuje komercializaci výsledků, analýzu potenciálu praktického uplatnění, strategii ochrany duševního vlastnictví i smluvní zajištění spolupráce s aplikačním sektorem. K většímu propojení rovněž přispívá zvýšení povědomí o službách a technologiích, které česká výzkumná centra průmyslu nabízejí.

Pojďme nyní k propojení Biocevu s 1. LF UK. Jak spolupráce funguje a v čem se instituce navzájem obohacují?

Fakulta má v Biocevu laboratoře, které tvoří samostatný ústav 1. LF UK, jehož přednostou je prof. Tomáš Stopka. Do tohoto ústavu se sdružily laboratoře prof. Stopky, doc. Jiřího Petráka, Ing. Milana Jakubka, Mgr. Miroslava Honse, Mgr. Petera Drábera, Dr. Zdeňka Kostroucha. Dále je 1. LF zastoupena detašovanými laboratořemi (prof. Stanislav Kmoch/Dr. Marie Zikánová, prof. Karel Smetana, Dr. Zora Mělková). V Biocevu se zdárně rozvíjí biomedicínský výzkum, vědecké skupiny navázaly spolupráci s ústavu a klinikami 1. LF UK na různých projektech. Je to logický krok, pokud chceme výrazně zrychlit zavádění nových technologií do klinické praxe. Vědecké a lékařské týmy se účastní grantových soutěží a dlouhodobě pracují na společných projektech. Kromě klinik probíhá i spolupráce s čistě komerčními subjekty, jež vedly i k podání významných patentových přihlášek.

1. LF UK pořádá každoročně studentskou vědeckou konferenci. Jedním z jejích úkolů je přitáhnout studenty co nejbližší k vědě na fakultě. Mají studenti 1. LF UK možnost, najít v některé z laboratoří Biocevu své místo?

Vědci z Biocevu se kromě výzkumné práce podílejí na výchově studentů, a to počínaje úrovní bakalářského studia. V minulém roce jsme spustili i Ph.D. program Biocev, jenž je součástí postgraduálního studia v biotechnologiích a biomedicině. Jednotlivé studijní obory jsou organizovány příslušnými oborovými radami, jejichž členy jsou významní odborníci jak z UK, tak i z AV ČR. A právě v letošní 22. studentské vědecké konferenci 1. LF UK obsadili postgraduální studenti z Biocevu první místa v sekci prezentační (Dr. Václav Heřman z laboratoře Dr. Ondřeje Havráňka) a v sekci posterové (Mgr. Michaela Štverdlíková z laboratoře doc. Jiřího Petráka).

Dnešní mladí vědci mají jistě nesrovnatelně lepší podmínky pro práci. Co dalšího se v nových vědeckých populacích změnilo například od doby, kdy jste se vědě začal věnovat vy?

Pro začínající vědce je dnes nutné a určující to, co bylo základem i pro moji generaci – zapálení pro objekt zájmu, nebojím se to nazvat fascinací, a plné soustředění. Téměř vždy to znamená opustit svoji komfortní zónu. Věda je kontinuum dílčích výzev, které po vyřešení umožní poskládat mozaiku dosud nepopsaného

a otevrou další nové obzory. Ne vždy to je přímočaré, je třeba být připraven, že může přijít neúspěch. Zažil jsem, že jsem byl předběhnout v publikaci výsledků. Těžko dokazujete, že jste je měl, a možná ještě lepší. Je třeba jít dál. V jiném projektu jsem byl po třech letech tvrdé práce odměněn tím, že jsem jako vůbec první člověk „viděl“ gen pro koproporfyryinogen oxidázu, stovky písmen, reprezentujících různé nukleotidy, dále také produkt tohoto genu – čistý protein – a byl jsem při popisu jeho krystalů. Dnešní začínající vědec to má lehčí v tom smyslu, že postupně vznikl „evropský výzkumný prostor“ a je výrazně snazší mobilita mladých vědců, která nepochybně podporuje jejich profesionální rozvoj. Metodologické portfolio dnešního mladého vědce je výrazně bohatší, než bylo v dobách mých začátků.

Jednou oblastí vašeho vědeckého zájmu je výzkum dědičných poruch metabolismu hemu, které se projevují jako závažná onemocnění zvaná porfyrie. Jak jste se podílel na objasnění mechanismů těchto nemocí?

Hem je červené krevní barvivo, je důležitým předpokladem lidského života. Hem vzniká kaskádou osmi na sebe navazujících enzymatických reakcí. V této syntetické kaskádě může dojít k dědičným defektům, které se klinicky projeví jako závažná onemocnění, někdy i život ohrožující, s řadou příznaků od bolestí břicha až ke kožním projevům. Popsali jsme některé vzácné typy porfyrií, určili molekulární příčinu, určili strukturu nemocného proteinu, jehož mutace způsobuje onemocnění, a hledáme účinné způsoby léčby. Hem je také klíčovou částí hemoproteinů. Mezi ně patří i enzymy, které umožňují syntézu plyných signálních molekul. Ozřejmili jsme mechanismus vzniku oxidu dusnatého na základě popisu komplikované struktury enzymu syntázy oxidu dusnatého. Tyto práce jsou velmi často citovány.

Laboratoře v Biocevu se podílely na vyšetřování covidu-19, šlo spíš o „provozní“ laboratorní činnost/testování, nebo vědci prohloubili i znalosti o tomto viru?

Pandemie prokázala, že jsme schopni rychle reagovat na globální výzvy. Spolu s dalšími vědeckovýzkumnými pracovišti jsme se pohotově zapojili do testování a výrazně přispěli ke zvládnutí krizové situace. Tehdy se nám přihlásilo přes sto dobrovolníků z řad zaměstnanců Biocevu. Pomáhali s infekčním i neinfekčním materiálem, izolací a manipulací s RNA, metodou PCR, administrativou a logistikou. Obrovskou výhodou bylo, že už byli vyškolení a měli zkušenosti s manuální izolací vzorků, detekcí i obsluhou přístrojů. V krátkém čase se podařilo mobilizovat vědecké týmy, které dokázaly o novém druhu koronaviru zjistit obrovské množství informací. To nám značně pomohlo v obraně i útoku. Například intenzivním testováním a sekvenováním i rychlým vývojem a validací nových vakcín a léků proti covidu-19.

Foto: Markéta Sýkorová

A obecně, kam nás současné vědecké poznatky a předpoklady pomalu ale jistě vedou?

Peter Ferdinand Drucker, pokládáný za zakladatele moderního managementu, ve svém díle *A Functioning Society* konstatuje, že toto století bude charakterizováno rozvojem znalostní ekonomiky s podporou kombinace individuálních disciplín. Znalostní ekonomiku posunují dopředu myšlenky a inovace. Pandemie jednou skončí, ale stále tady zůstávají onkologická onemocnění, kardiovaskulární choroby, diabetes, infekční nemoci, obrovská skupina vrozených geneticky podmíněných chorob nebo poruchy reprodukce. I v této oblasti výzkumu však zůstávám optimistou. V minulosti bylo v našich silách tyto problémy pouze popsat, nikoliv najít jejich příčinu. Dnes umíme porozumět původu onemocnění až na molekulární úrovni. Díky tomu lze navrhnout řešení, které v konečné fázi může vést k výrobě potřebného léku nebo stanovení léčebné metody, a tím i k záchraně mnoha životů.

Kam v této optice nyní směřuje Biocev?

Myslím, že za pět let působení lze jednoznačně říct, že se Biocev prosadil a je evropskou vědeckou infrastrukturou, která láká řadu mladých lidí, kteří zde absolvují své doktorské studium. Jsem přesvědčen, že Biocev začal plnit roli prvotřídního vědeckovýzkumného centra a má všechny předpoklady, aby tuto roli plnil i nadále. Dostal do vínku vynikající přístrojové vybavení a pod jednou střechou pracující týmy nadšených a dobře připravených vědců z Akademie věd ČR a Univerzity Karlovy. Přejí centru Biocev úspěšnou cestu i v dalších letech.

klu

Profesor Pavel Martásek patří mezi významné postavy české biomedicínské vědy. Je členem Učené společnosti ČR a České lékařské akademie, nositel zlaté medaile Univerzity Karlovy a ceny Donatio Universitatis Carolinae. Zabývá se diagnostikou a léčbou dědičných metabolických poruch, nitrosativnímu stresu a s ním spojeným onemocněním, navrhování a vývoji léčiv spojených s endoteliální dysfunkcí. Významně přispěl k objasnění molekulárních mechanismů dědičných poruch metabolismu hemu.

Znáte IFMSA iLF?

Členství v IFMSA iLF

Jde o bezplatné, dobrovolné členství, které umožňuje zúčastnit se výměnných klinických nebo výzkumných stáží po celém světě a zapojit se do různých projektů. Jde například o Světový den diabetu, Světový den zdraví, Nemocnici pro medvídky, Chirurgické šití, Sálou etiketu, Pro život atd. Letos nově zařazujeme také projekt podcastů MediCafé, kde budeme vést rozhovory s tvářemi české medicíny.

IFMSA iLF se snaží doplňovat se s fakultou a předávat medicínské znalosti ve velmi širokém spektru. Jde nám především o rozvoj mediků v praktických dovednostech, na které běžně v kurikulu nezbývá čas.

Klinické a vědecké stáže

V letošním roce rozšiřujeme nabídku zemí, kam lze za stáží vycestovat. Půjde vyjet nově například do Chile, Japonska, Ni-zozemska, Dominikánské republiky, Panamy. Vždy jde o stáž na čtyři týdny a lze na ni vyjet po dokončeném druháku.

Abyste nepřišli o nejnovější aktuality týkající se náborů nebo akcí, sledujte naše IG, FB nebo webové stránky www.ifmsa.cz. Budeme se na vás těšit!

Vaše IFMSA iLF

Výuka AllSono v akademickém roce 2021/2022

Foto: archiv AllSono

Pro nový akademický rok si spolek AllSono připravil několik novinek! Kromě klasicky probíhajících kurzů základů sonografie a sonografie břicha v anglickém i českém jazyce odstartují v letošním roce také kurzy sonografie muskuloskeletálního systému pod odborným vedením MUDr. Jakuba Jačiska a kurzy eFAST (extended Focused Assessment with Sonography in Trauma) pod vedením zakladatelek spolku MUDr. Lucie Hoznauerové a MUDr. Karolíny Nedvěďové.

Jako každoročně se i letos budou konat oblíbené volitelné předměty Praktický kurz ultrazvuku břicha a Practical Abdominal Ultrasound ve spolupráci s MUDr. Jiřím Benešem, Ph.D., a našimi lektory, na které se celý tým moc těší.

S radostí také oznamujeme, že působnost AllSono se letos rozrůstá i na další lékařskou fakultu UK, a to na Lékařskou fakultu v Plzni, kde od letošního podzimu budou kurzy základů sonografie a sonografie břicha pro tamní studenty také dostupné. Spolek o veškerých aktualitách a různých tématech pravidelně informuje na sociálních sítích Instagram a Facebook (@allsono.cz) a webových stránkách (bit.ly/allsono), kde je také možné se na jednotlivé kurzy přihlásit.

Na všechny účastníky kurzů se moc těšíme a přejeme všem úspěšný a pohodový akademický rok 2021/2022!

*Karolína Nedvěďová,
spoluzakladatelka
a HR manažerka projektu AllSono*

Zlepšujeme kvalitu oboru nutriční terapie

Studentská asociace nutričních terapeutů (SANT), která vznikla v roce 2016 na Masarykově univerzitě v Brně, byla v roce 2018 rozšířena i do Prahy na 1. LF UK. Nyní je tato asociace součástí České asociace nutričních terapeutů (ČANT).

Sdružujeme studenty oborů nutriční terapie a nutriční specialista a dáváme jim možnost získat praxi již během studia. Snažíme se zlepšit kvalitu našeho oboru a chceme rozšířit povědomí o oboru mezi širokou veřejností. Do naší činnosti patří nejen účast na různých akcích, kde poskytujeme všem

zájemcům například vážení na váze InBody a zhodnocení jejich výživového stavu a nutričního příjmu. Dále poskytujeme rady v oblasti léčebné výživy, odpovídáme na dotazy zájemců nebo připravujeme přednášky. Velmi oblíbené jsou ochutnávky námi upečených jídel. Sami pořádáme NutriCafé, kde vždy přednáší nutriční terapeut nejen pro zdravotníky.

Všechny nové studenty rádi uvítáme a budeme se na ně těšit.

Tereza Schýbalová, koordinátorka SANT

Z aktuálního dění Spolku studentů ergoterapie

I přes nepřízeň pandemie byla a je SPOT Prague stále aktivní! Zúčastnili jsme se online setkání s novým MiniSPOTem z Olomouce, kterému jsme předali rady a tipy do začátku. Významnou událostí byla také naše účast na organizaci studentské sekce se SPOTEurope v rámci mezinárodního ergoterapeutického kongresu COTEC-ENOTHE. Tvořili jsme edukační videa a podíleli se na semináři, v kterém jsme účastníky zaujali workshopem na téma Mindfulness.

Přestože se naše aktivity přesunuly více do virtuálního prostředí, vyrážíme i do terénu. V říjnu nás můžete potkat osobně na Jedničce na startu nebo u příležitosti oslav Světového dne

ergoterapie. S blížícím se akademickým rokem začínáme také s novými plány. Významný osvětový projekt vzniká ze spolupráce s týmem e-sportu na téma prevence vzniku obtíží v důsledku intenzivního hraní her. Nadále pokračujeme v projektu SPOT Prague doporučuje. Najdete zde filmy zabývající se různým typem disability a hodnocení bezbariérovosti zajímavých míst. Novinky můžete sledovat na našich sociálních sítích. Nabíráme nové členy! Jsi student ergoterapie na 1. LF UK? Napiš nám na e-mail spotprague@gmail.com.

Anna Rubínová, SPOT Prague

Sblížíme studenty na naší fakultě

Ahoj! Jmenuji se Alisa a ráda bych Ti představila Spolek mediků českých (SMČ). Jsme spolek, který sdružuje všechny spolužáky na 1. LF UK, a to jak napříč ročníky, tak i napříč obory, protože k nám se může přidat jednoduše každý. Jedním z našich hlavních cílů je sblížit studenty naší fakulty. Každý z nás má během studia chvíle, kdy potřebuje radu nejen ohledně výuky, ale i běžného života. Říká se, že přátelé z vysoké školy jsou na celý život a SMČ je místem, kde si můžeš takové přátele najít. Náš spolek sídlí v krásné historické budově Faustova domu, ve druhém patře, kde Tě vždy rád uvítá některý z členů představenstva a spousta dalších spolkovníků. Můžeš si u nás dát kávu, čaj, ohřát jídlo, vytisknout materiály do školy, usadit se na super pohodlném gauči a poklábosit se spolužáky, zahrát si fotbal či stolní hry nebo se zašít do kopule a studovat. Nabízíme i veškerou nezbytnou literaturu k prezenčnímu vypůjčení, takže se nemusíš bát, že by bylo potřeba tahat bichle z domova.

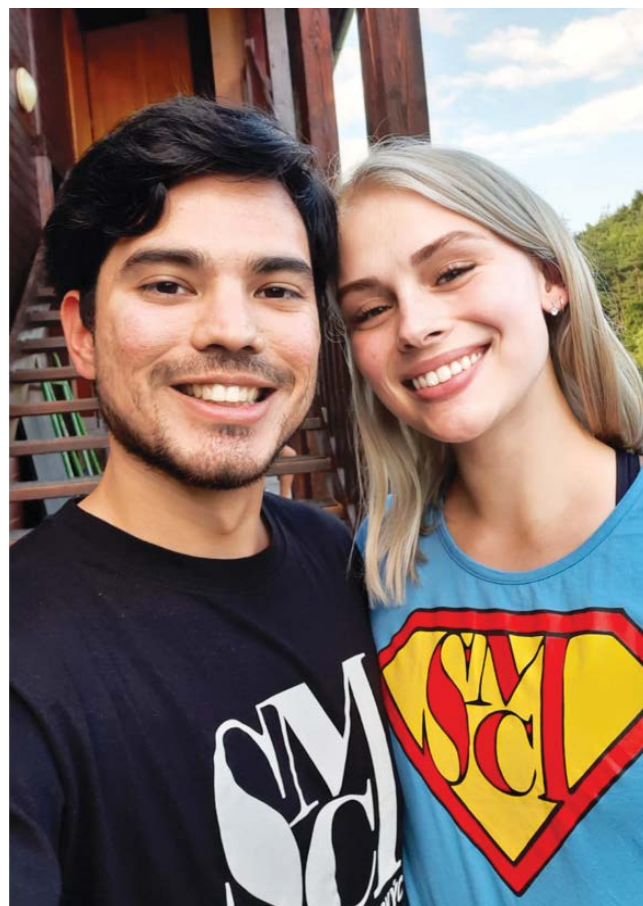
Pokud jsi spíš akční člověk a neustále sedět na jednom místě Tě nebaví, tak Tě rádi přivítáme mezi aktivní členy, kde nám můžeš pomoci organizovat akce pro spolkovníky a ostatní studenty fakulty. Ať už jde o párty nebo dobrovolnickou činnost, každá pomocná ruka se nám hodí. V nejbližší době plánujeme 6 + 1 party, dobročinný „Clothes Swap“ a Mikulášskou nadílku. A pokud covidová situace dovolí, tak rádi uspořádáme i jiné události včetně sportovních, například turnaj v bowlingu nebo badmintonu. Jestli máš jakýkoli jiný nápad, tak fantaziím se meze nekladou! V každém případě Tě na akcích moc rádi uvidíme.

Stále nemáš pocit, že stojíš za to se k nám přidat? Pak dodávám, že členové mají na párty pořádané naším spolkem vstup zdarma, a pokud Tě ani to nepřesvědčí, měl bys vědět, že aktivní členství v SMČ Ti zajistí body navíc jak v IFMSA, tak v programu ERASMUS. Neváhej a přijď se za námi podívat od pondělí do pátku ve 12–17 hodin. Registrace platná po dobu celého studia stojí pouhých

200 korun (což jsou dva vstupy na naše párty, a to se vyplatí)! Budu se na tebe těšit spolu s celým týmem SMČ.

Předsedkyně SMČ Alisa Shvets

a místopředseda Erick Camargo Konečný

Nový akademický rok odstartoval Jedničkou na startu, křtem kalendáře a podporou sportu

Jednička na startu je tradiční fakultní minifestival, který propojuje studenty prvních ročníků s jejich staršími kolegy, členy studentských spolků, učiteli a dalšími zaměstnanci fakulty. V pátek 1. října, tedy v první den nového akademického roku, přilákala kombinace zajímavého programu a pěkného počasí spoustu členů naší akademické obce.

Kromě tradičního křtu fakultního kalendáře a diáře, které letos prostřednictvím fotografií Markéty Sýkorové připomínají architektonické detaily fakultních budov, soch a historických artefaktů, se letos fakulta zavázala k další podpoře vysokoškolského sportu. Děkan prof. Martin Vokurka za 1. LF UK a předseda výboru První lékařské tělovýchovné jednoty Mgr. Ondřej Trnka podepsali memorandum, v němž se obě strany zavazují ke spolupráci v oblasti akademického sportu. „Chceme sdružovat stávající i nově příchozí studenty, kteří chtějí sportovat nad rámec povinné tělesné výchovy. Partnerství obou institucí v dlouhodobé perspektivě přispěje ke zvyšování kvality života studentů i absolventů a také podpoře reprezentantů a úspěšných fakultních a univerzitních sportovců,“ řekl při podpisu memoranda Ondřej Trnka, který je zároveň pedagogem Ústavu tělesné výchovy 1. LF UK, a vyzval děkana prof. Vokurku k symbolickému zápasu v pétanque. „Rádi bychom také navýšili počet společně organizovaných sportovních aktivit, zapojili do nich

naše mediky a nabídli jim tak více možností sportovat,“ doplnil děkan prof. Vokurka před prvním hodem.

klu

Děkan prof. Martin Vokurka a předseda výboru První lékařské tělovýchovné jednoty Mgr. Ondřej Trnka podepsali na Jedničce na startu memorandum o spolupráci v oblasti akademického sportu. Foto: Olga Bražinová

1. LF byla součástí 1. mezinárodní ergoterapeutické školy ENOTHE

Pod záštitou 1. LF UK a European Network of Occupational Therapy in Higher Education se v sekci Ergoterapie zúčastnili zástupci 1. LF UK prvního ročníku mezinárodní letní školy otevřené studentům ergoterapie napříč všemi zeměmi světa. Na programu a organizaci čtyřdenního kurzu se dále podíleli zástupci ergoterapeutických vysokých škol na Kypru a v Barceloně, společně se zástupci studentských organizací SPOTeurope a SPOT Prague (Student Platform Occupational Therapy).

Svět čelí následkům pandemie, které přináší četné výzvy zdravotním a sociálním systémům zemí celého světa, a to se mimo jiné promítá do současné praxe ergoterapie. Umíme efektivně používat digitální technologie v klinické praxi a ve vzdělávání? Ergoterapeuti mají ve svém portfoliu dovednosti, jak začlenit technologie do běžného života na mnoha úrovních: od poskytování tzv. „terapie na dálku“ v rámci telerehabilitace po management problémů spojených s nezvládnutím aktivit, na které je člověk běžně zvyklý (angl. occupational deprivation). Program nabitý aktuálními poznatky a zkušenostmi z oboru oslovil studenty ukázkou telerehabilitace u pacientů se získaným poškozením mozku (za ČR ukazovali úspěchy ve výzkumu

a praxi lektori Rehabilitačního ústavu Kladruhy). Ergoterapeutka a lektorka výuky na 1. LF UK Mgr. Jana Pluhaříková Pomajzlová představila studentům problematiku duševního zdraví v digitální době. Studenti si mohli některé aplikace a cvičení využívané ergoterapeuty v oblasti duševního zdraví sami vyzkoušet, aktivně byli vtahováni do přednášek a diskusí, které se týkaly například tvorby a udržení terapeutického vztahu prostřednictvím digitálních technologií, vyrovnávání možností a práv v přístupu k technologiím nebo nástrah a rizik jejich využití bez ochrany informací a soukromí. Studenti ergoterapie během letní školy poznali také možnosti využití 3D tisku nebo virtuální reality.

Děkujeme za spolupráci všem zapojeným partnerům a lektorům a také studentům spolků SPOTeurope a SPOT Prague za organizaci networkingových aktivit v průběhu kurzu. Pro více informací o nadcházejícím ročníku v červenci 2022 sledujte sociální síť 1. LF nebo SPOT Prague a webové stránky enothe.eu!

*Jitka Šýkorová a Zuzana Rodová,
z organizačního týmu letní školy*

JEDNIČKA MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých dvou měsících dali jedničku a proč.

**Karolína Vašků,
3. ročník VL**

Jedničku bych udělila celému kolektivu lékařů a sester na oddělení urgentního příjmu a SPIN ve

VFN v Praze. Je to pracoviště, kde se sjíždí sanitky s pacienty s různorodými interními diagnózami a teorie se setkává s praxí. Coby medik jsem zde začala pomáhat v době covidové pandemie. Student zde má skvělou příležitost propojit znalosti s realitou a zejména však uplatní patologickou fyziologii, jelikož se často jedná o akutní a život ohrožující stavy. Velký dík patří ochotným sestřičkám, které nás naučily mnoho ze svých dovedností ze sesterské práce.

**Peter Arvai,
3. ročník VL**

Je dobré, že určité znalosti nadobúdame pod príslym dohľadom pedagógov. Inokedy, však, môže mať odlišný prístup

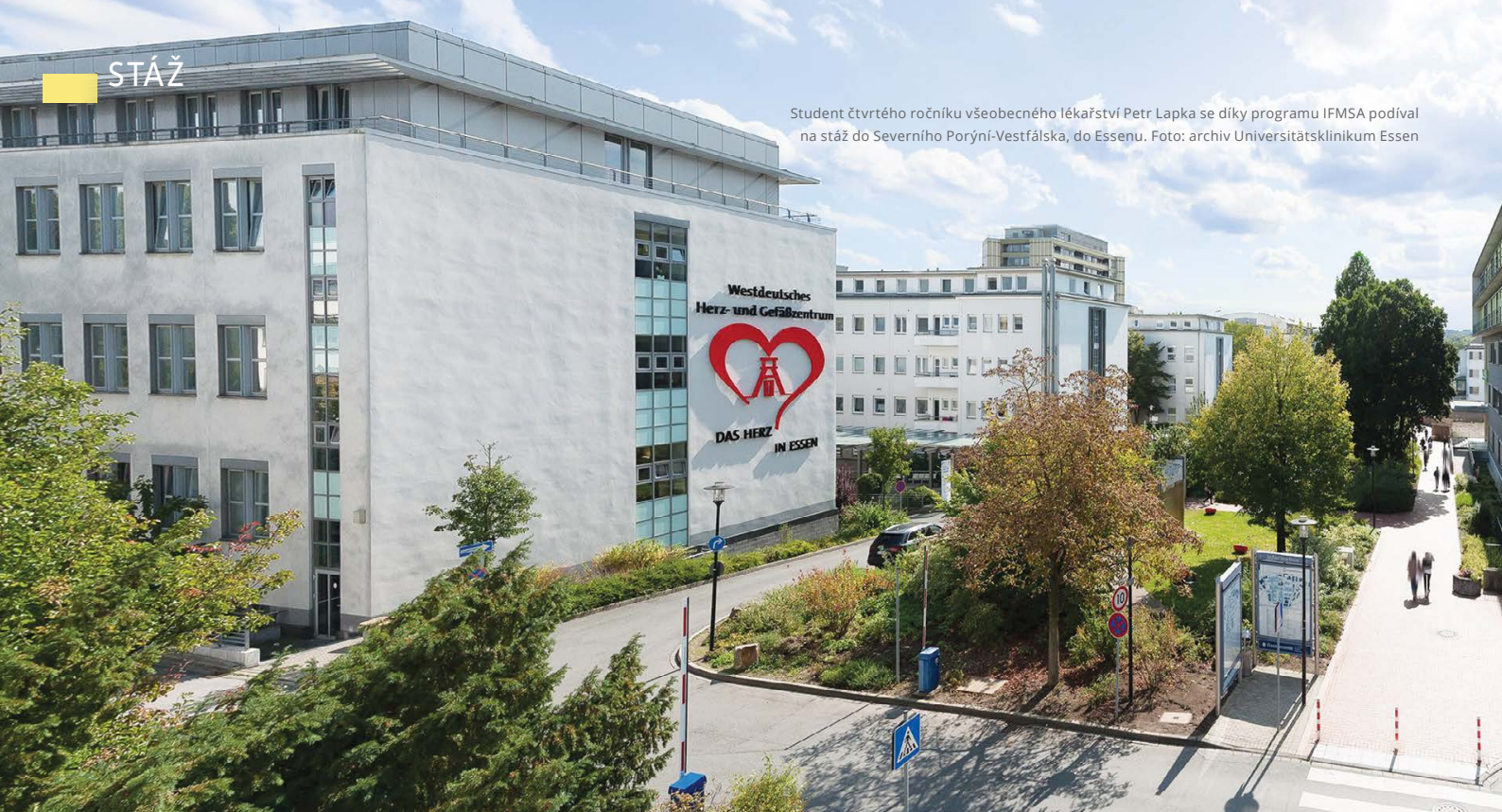
vyučujúceho lepší efekt na získanie vedomostí. Skvelým dôkazom toho, že pochvala a povzbudenie žiaka má nesmierne posilňujúci náboj, je pán lektor Alan Mejstřík. Ukázal nám, ako má vyzerat skutočný lekár a akým smerom sa majú uberať jeho postoje, hodnoty a premýšľanie. Pre mňa je tento pedagóg jednoznačne jedničkou a v neposlednom rade je jedničkou aj celé Centrum lekářských simulací.

**Děkan 1. LF UK
prof. Martin Vokurka**

Rád bych udělil jedničku všem zaměstnancům fakulty a také studentům

1. LF UK, kteří se nechali naočkovat proti onemocnění covid-19. Děkuji jim, že chrání sebe, své blízké a kolegy a pomáhají co nejzdravějšímu průběhu výuky na fakultě. Boj s tímto virem nekončí a zejména v podzimních a zimních měsících musíme udělat vše proto, abychom mohli co nejnornálněji žít, pracovat a učit se.

Vysoké nároky od prvního dne. Stáž v Essenu byla k nezaplacení

Každý rok se více než 15 000 studentů medicíny vydá na cestu, kde mohou poznat zahraniční zdravotní systémy, kultury a sociální prostředí. Všechny stáže IFMSA trvají čtyři týdny a jsou založeny na bilaterální bázi. Jeden student z Česka vyjede do Číny a naopak. Studenti zaplatí zde v Česku jednotný poplatek a získají ubytování na měsíc, místo na klinice a kapesné na jídlo. O své zkušenosti se na následujících řádcích dělí student všeobecného lékařství na 1. LF UK, který absolvoval stáž v Německu.

Jmenuji se Petr a jsem ze čtvrtáku. Letos jsem se díky programu IFMSA podíval na stáž do Severního Porýní-Vestfálska, do Essenu. Strávil jsem tam měsíc a stážoval jsem na anesteziologickém oddělení společně s dalšími německými studenty. Podíval jsem se na sály ORL, obecné chirurgie, traumatologie. Hned od prvního dne na nás byly kladeny celkem vysoké nároky, ale mohli jsme si vyzkoušet různé zákroky prakticky denně (intubaci, centrální žilní katetr atd.). V nemocnici jsem trávil celý pracovní týden a o víkendu bylo vždy volno.

Den začínal pokaždé v 7.15, kdy jsme si všichni poslechli „Frühbesprechung“ a diskutovali o programu, rozdělili

se k lékařům a byli jim pak ten den po ruce. Jelikož jsem bydlel pět minut chůze od kliniky, tak to vstávání nebylo tak strašné. Většinou jsou stážisti přiděleni k mladým lékařům, kteří si s nimi mají vždy co říct a moc dobře chápou, že i student potřebuje nějakou praktickou zkušenost. Mezitím obcházel vrchní lékař a ptal se, zda je všechno v pořádku, případně vysvětloval, proč a co dělá. Pochopil jsem, že výhoda anesteziologie je, že člověk může kdykoliv odběhnout napít se a sednout si.

Rozdíl ovšem nastal na ARO, tam jsem strávil týden. Student tam byl učiteli opravdu pravou rukou a prakticky se nezastavil. Den začínal vizitou od 7.15 do 10.00. Na

Den začínal vždy v 7:15, kdy jsme si všichni poslechli „Frühbesprechung“ a diskutovali o programu, rozdělili se k lékařům a byli jim pak ten den po ruce.
Foto: archiv autora

oddělení bylo 20 pacientů, u každého se diskutovaly všechny biochemické hodnoty, a tak hledání správné diagnózy trvalo celkem dlouho. Měl jsem tedy čas posbírat si svoje myšlenky a skutečně pochopit, o č jde. V 10.00 přišli kolegové z radiologie a prezentovali snímky pacientů z předchozího dne. Přes oběd jsme jako studenti plnili úkoly, například počítání různých skóre, odběry krve, zavádění kanyl atd. Od 14.00 přišla odpolední vizita. Pak jsme mohli domů, pokud nebyl na programu nějaký zajímavý zákrok, který jsme třeba mohli i sami provést.

Většinou jsou stážisti přiděleni k mladým lékařům, kteří si s nimi mají vždy co říct a moc dobře chápou, že i student potřebuje nějakou praktickou zkušenost.

Každý IFMSA student má i svého „buddyho“ (já měl dokonce dva), který mu pomáhá na začátku s papírováním a je stále na blízku. Je vždy příjemnější přicestovat do nového města, když na vás někdo čeká na nádraží. I přes různá covidová opatření jsme podnikali i se skupinou ostatních IFMSA studentů z Portugalska, Rumunska a Kolumbie spoustu výletů. Podíval jsem se do Düsseldorfu, Kolína nad Rýnem, Cachu, Münsteru i do blízkého Nizozemska a Belgie. Do Nizozemska mi dokonce platil německý měsíční lístek na vlak, takže dostat s tam nebyl žádný problém. O volnočasový program tedy bylo vždy spolehlivě postaráno.

Každému bych doporučil minimálně podívat se na to, co IFMSA nabízí. Začátkem listopadu jsem se přihlásil přes stránky www.ifmsa.cz na Národní jazykový test, kde se stáže automaticky rozřazují podle preferencí a získaných bodů. Tato zkušenost je podle mého naprosto k nezaplacení.

Petr Lapka, 4. ročník VL

„O volnočasový program bylo vždy spolehlivě postaráno,“ říká Petr Lapka. Foto: archiv autora

Promovali znovu, po padesáti letech

Ve velké aule Karolina se v sobotu 2. října sešli absolventi 1. LF UK, kteří zde své spondeo ac polliceor pronesli před padesáti, respektive jednapadesáti lety. Slavnostního ceremoniálu se zúčastnilo více než šest desítek lékařek a lékařů a jejich blízkých. „Prožili jste složitá období a velké společenské změny. Byli jste však svědky obrovského rozmachu medicíny, jejíž vývoj se právě za vašeho působení nebývale zrychlil. Museli jste se neustále učit, tak jak je to medicínské profesi vlastní. Zároveň jste učili ostatní. Jste součástí úžasného řetězu medicíny, jejího poznávání, sdílení a rozvíjení. Děkuji vám, že jste svou profesí obohatili řadu lidí, že jste do svého okolí vnesli moudrost, lásku, obětavost a trpělivost,“ řekl ve svém projevu absolventům děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka.

klu

Ohlasy účastníků:

**MUDr. Alena Beková, gynekologie
a gynekologická prevence**

Moc se mi tu dnes líbilo a projev děkana

MUDr. Václav Drahoňovský, chirurgie

Dnes jsem uronil slzu. Od svých učitelů jsem toho hodně dostal a poté jsem předával znalosti z medicíny mladým kolegům. Protože ještě stále trochu pracuji, mám mladé lékaře kolem sebe a mám z nich radost. Vnímám to stejně, jak to v krásném proslovu za absolventy řekl kolega doc. Kalina: „Musím uznat, že moji nástupci už toho dnes umí víc než já.“

prof. MUDr. Eva Syková, DrSc. FCMA, fyziologie a patologická fyziologie

Mladým lékařům bych přála hodně elánu a radost z povolání, které budou dělat. Aby si vybrali to, co je těší, co není jejich zaměstnání, ale jejich povolání a poslání. Po svém absolutoriu jsem se celý život věnovala vědě a zkoumání řady medicínských aspektů, ale praktická medicína je základ a tam je potřeba dobrých mladých lékařů.

Oceněný prof. Ganz

Profesor Tomas Ganz převzal z rukou rektora Univerzity Karlovy prof. Tomáše Zimy zlatou medaili za zásluhy a přínos oboru. Prof. Ganz je českého původu, narodil se v Praze, nyní působí na Kalifornské univerzitě v Los Angeles. Je synem významného československého kardiologa Williama Ganze, spoluvůdce Swanova-Ganzova katetru, jedné ze základních vyšetřovacích metod v kardiologii. Prof. Tomas Ganz je světovým odborníkem na metabolismus železa a spoluobjevitelem jeho regulátoru – hepcidinu. Dlouhodobě spolupracuje s českými vědci, zejména na 1. LF UK.

red

RNDr. Bohuslava Trnková, Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN

Když jsem v roce 1989 nastupovala na 1. LF UK, netušila jsem, jak hluboko se mi dostane pod kůži.

Bavilo mne učit, vždycky jsem se snažila studentům ukázat, že chemie, biochemie a klinická biochemie nejsou jen vzorce a rovnice, ale že jejich zákonitosti fungují i v lidském těle a že se s nimi setkávají v každodenním životě, třeba i v kuchyni. Měla jsem výborné spolupracovníky, se

kterými jsme řešili problémy a vycházeli si vstříc. Dlouho jsem byla předsedkyní odborové organizace. Odbory k životu na fakultě patří a mají svůj význam. Ve funkci předsedkyně jsem poznala také mnoho dalších zaměstnanců fakulty a spolupracovala s několika děkany a tajemnicí 1. LF UK. Takže věřím, že jsem v životě Jedničky hrála určitou roli a zanechala v její historii jistou stopu.

Uctění památky prof. Elledera

Již deset let uplynulo 25. září 2021 od smrti prof. MUDr. Milana Elledera, DrSc. Dne 5. října 2021 se v prostorách děkanátu konalo setkání k uctění jeho památky, vědeckého přínosu a organizační práce pro akademickou obec nejen 1. lékařské fakulty, ale celé Univerzity Karlovy.

Profesor Elleder byl celosvětově uznávaným expertem v oblasti tkáňové a buněčné patologie vzácných dědičných onemocnění. Specificky se věnoval diagnostice a výzkumu lysosomálních střádacích chorob. Profesor Elleder mezi

lety 1964 a 1993 působil na Hlavově I. patologicko-anatomickém ústavu a v roce 1994 založil Ústav dědičných metabolických poruch 1. LF UK a VFN, v jehož čele stál až do roku 2009.

V první polovině devadesátých let (1990–1996) byl profesor Elleder proděkanem pro vědeckou práci a výzkum 1. LF UK. Z této pozice významně podpořil ustavení a rozvoj programů postgraduálního studia v biomedicině na Univerzitě Karlově. Byl jedním ze zakládajících členů koordinační rady pro studium Biomedicíny, která je asociací biomedicínsky zaměřených fakult UK a pracovišť Akademie věd ČR.

Profesor Milan Elleder byl známou osobností v české vědecké komunitě. Vždy prosazoval moderní způsoby evaluace výzkumné práce a podporoval základní výzkum v biomedicině.

red

INFORMAČNÍ ZDROJE

Vypilujte své odborné texty v angličtině s pomocí nástroje Writefull

Nástroj Writefull byl navržen pro korekci odborných textů v anglickém jazyce a zkvalitňuje tak jazykovou úroveň článků, publikací, závěrečných prací, projektových žádostí, zpráv apod. Od ostatních nástrojů se liší tím, že používá jazykové modely založené na umělé inteligenci (AI) a průběžně čerpá nové informace (doslova se učí) z milionu odborných textů. Writefull vám zkontroluje gramatiku, odbornou terminologii, interpunkci, pravopis i stylistiku. Nově od tohoto léta předkládá návrhy na změny ve slovosledu, struktuře vět, a zvyšuje tak srozumitelnost

výsledného textu. Na 1. LF UK je tento nástroj k dispozici od září 2021. Více informací naleznete na adrese:

<https://uvi.lfi.cuni.cz/news/writefull-korektura-textu-v-anglictine>. Webinar k tomuto nástroji proběhne 13. 10. od 15 hodin, registrace je nutná na adrese: <https://bit.ly/writefull211013>. V případě zájmu o konání semináře v pozdějším termínu mne kontaktujte na e-mailu: david.horvath@lfi.cuni.cz.

David Horváth, Ústav vědeckých informací 1. LF UK

Profesor Hlava úzce spolupracoval s architekty jak při zhotovování plánů, tak i při jejich realizaci. Foto: Olga Bražinová

Hlavův ústav slaví stoleté výročí

Projekt dnešního Hlavova ústavu se připravoval od roku 1911, stavba byla však zahájena až roku 1914 a záhy ji přerušila první světová válka. Zkolaudována byla nakonec až v roce 1921. Do budovy, která je považována za mimořádnou stavbu nejen v našich zemích, byly umístěny i ústavy soudního lékařství a bakteriologicko-sérologický ústav. V roce 1958 byla budova prohlášena za kulturní památku.

Pražská univerzita byla rozdělena na českou a německou v roce 1882. Česká lékařská fakulta mohla zahájit svoji činnost až počátkem školního roku 1883/84. Její teoretické ústavy byly umístěny v narychlo vystavěné budově v Kateřinské ulici (dnešní sídlo děkanátu). Český patologicko-anatomický ústav měl v nové stavbě jednu pitevnu, dva pokoje a na dvoře hrázděnou kůlnu. Do čela ústavu byl postaven nejmladší člen profesorského sboru, dvacetiosmiletý Jaroslav Hlava, který od počátku svého přednostenského působení usiloval o jiné, důstojné umístění svého pracoviště. Ve všech vzpomínkách na J. Hlavu je zdůrazněno, že vybudování ústavu považoval za hlavní úkol svého života a věnoval mu všechnu svoji energii.

Hlavova žádost o nový ústav byla nicméně korunována úspěchem až v roce 1921. Projekt nové budovy se připravoval od roku 1911, stavba byla zahájena v roce 1914, avšak první světová válka ji více méně zastavila. Od počátku roku 1916 se na stavebních plánech objevuje jméno Aloise Špalka, stoupence moderních konstruktivistických zásad v architektuře, k jehož vrcholným dílům patřil právě Hlavův ústav spolu s nedaleko stojícím Purkyňovým ústavem. Spoluautorem půdorysů Hlavova ústavu byl architekt August Kožíšek. Kolaudace stavby proběhla 22. ledna 1921. Vedle Hlavova ústavu zde byly umístěny ústavy soudního lékařství a bakteriologicko-sérologický ústav.

Stylovým východiskem stavby se zdá být vídeňský novoklasicismus, místy novobarokně, místy naopak téměř prekonstruktivisticky laděný: míra sugestyvity některých nejmoderněji pojatých částí je taková, že odborná literatura Hlavův ústav až do 80. let vydávala za příklad raně funkcionalistické či konstruktivistické

architektury.

Profesor Hlava úzce spolupracoval s architekty jak při zhotovování plánů, tak i při jejich realizaci. Mimořádnou pozornost věnoval tomu, aby pitevní sály byly maximálně osvětleny i s ohledem na roční období. Toto bylo zajištěno vytvořením deseti polokruhovitých skleněných arkýřů. V nich a u oken mezi nimi bylo umístěno 11 pitevních stolů. V suterénu pod pitevnami byla umístěna lehátka pro 32 mrtvol. Hlavní schodiště ve středu budovy vede k velké posluchárně, jejíž amfiteátr měl 180 míst. Nad ní je umístěna menší posluchárna. V pravém křídle budovy byly kanceláře, laboratoře, knihovna a také několik bytů.

V pravém koutě vestibulu je ve zdi pomník s nápisem Prof. MUDr. Jaroslav Hlava. Bylo také splněno Hlavovo přání, aby jeho ostatky byly uchovány v tomto ústavu.

Slavnostní otevření a první přednáška se konaly v pondělí 18. dubna 1921 za účasti řady významných osob. Slavnostní projev přednesl děkan Ivan Honl, blízký Hlavův spolupracovník a spoluautor řady publikací. Vyzdvihl zásluhy svého učitele a sdělil, že na přání tisíce jeho žáků i jeho kolegů má tato budova navždy nésti název Hlavův ústav. Do té doby se oficiálně nepojmenovala žádná univerzitní budova v Praze po žijící osobě. Jen nemnozí si povšimnou sochy profesora Hlavy umístěné na jihovýchodním nároží jeho ústavu. Dnes vystavená plastika je kopií pořízenou v roce 2005.

Ludmila Hlaváčková

*Ústav dějin lékařství a cizích jazyků I. LF UK
(redakčně zkráceno)*

Nepravděpodobně přímá linie terénní elevace v trase Čertovy brázdy

Čertovu brázdou mezi Sázavou a Chotouní měl podle legendy vyorat sv. Prokop s čertem zapřaženým v pluhu, ale jednoznačná interpretace jejího původu dosud chybí. RNDr. Čestmír Štuka, Ph.D., z r. LF UK spojil síly s archeologem ze Středočeského muzea v Roztokách u Prahy Mgr. Petrem Novým a díky dostupnosti dat dálkového průzkumu, zejména lidarů, se jim podařilo v úseku u Lipan najít v trase Čertovy brázdy pozůstatky mohutného liniového valu. Jedná se o objev, který nemá na našem území obdobu a vyvolává celou řadu otázek.

Teorii o původu Čertovy brázdy vzniklo v průběhu času několik. V posledních desetiletích se nejvíce hovořilo o tom, že Čertova brázda mohla být pozůstatkem dálkové cesty. Vedoucí oddělení informatiky na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy dr. Čestmír Štuka si ale všiml, že legendární brázda nepůsobí jednotně. Po většinu trasy mezi Sázavou a Chotouní sice respektuje při průchodu krajinou místní terén a tvaruje se podle něj, ale od Lipské hory k Chotouni je její trasa najednou podezřele přímá. Svá zjištění prezentoval dr. Štuka na konferenci o starých cestách, kde se seznámil s archeologem Mgr. Petrem Novým ze Středočeského muzea v Roztokách u Prahy. „Ve shodě s tehdejšími přesvědčením jsem se stále domníval, že Čertova brázda byla cesta. Petr však s touto interpretací nesouhlasil. Spojili jsme proto síly, abychom to prozkoumali,“ přibližuje Čestmír Štuka.

Rozhodující roli sehrála dostupnost dat dálkového průzkumu, zejména lidarů (Light Detection And Ranging). „Lidar archeologové využívají k objevování zaniklých struktur, v terénu často skoro neviditelných,“ vysvětluje Petr Nový. Na digitálním modelu terénu pořízeném právě lidarem je linie vyvýšeného terénu vidět nejen mezi Chotouní a Lipany, ale také na jižním svahu Lipské hory, kde se průběh Čertovy brázdy dříve ani nepředpokládal. Zjištěné poznatky se oba vědci vydali ověřit přímo do terénu. „Zrakem je elevace v terénu téměř neviditelná. Uvidíte ji, až když víte, co hledat,“ říká dr. Štuka a dodává, že rozoráný val má dnes výšku v průměru cca 0,5 metru a šířku zhruba 40 metrů. Hypotézu, že se jedná o pozůstatek dávné, uměle vybudované překážky, podpořil objev na jižním konci linie v zalesněné roklí u Vitice, kde vědci s úžasem našli zbytky původního valu. „Měli jsme štěstí, že se v té strži val dochoval. Díky tomu můžeme jeho existenci poměrně spolehlivě doložit,“ zdůrazňuje dr. Štuka z r. LF UK. Porostové příznaky a georadarové snímání ukázaly podzemní zbytky stavby. Na základě těchto zjištění lze vyslovit hypotézu o charakteru původní stavby „Někdy – nejspíš v raném středověku nebo dříve – zde postavili mohutný, pět kilometrů dlouhý a několik metrů vysoký liniový val s příkopy po obou stranách.

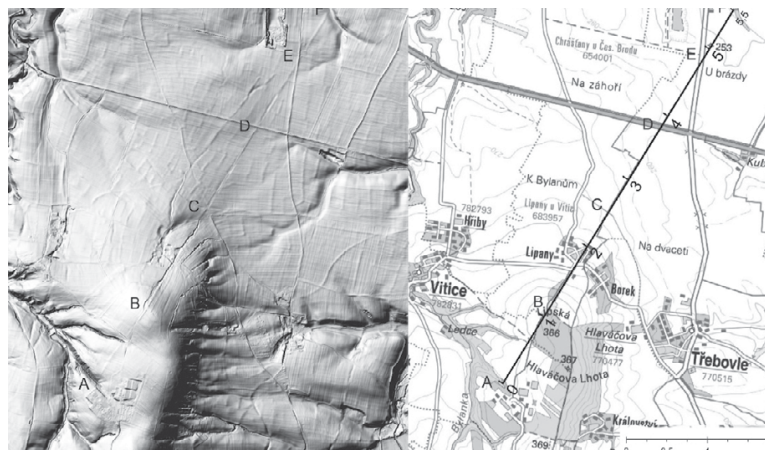

Pozůstatky valu v roklí u Vitice.

Nejspíš sloužil pro kontrolu důležitých západovýchodních cest a také jako symbol moci. Postavit v takové délce takto přímou stavbu vyžadovalo perfektní organizaci a inženýrskou zdatnost,“ míní doktor Štuka.

Oba vědci se shodují, že pro další závěry je nyní zapotřebí stavbu datovat pomocí archeologických vykopávek. „Přesnější datace nebude možná bez „kopnutí do země“. Pokud budeme mít velké štěstí, tak se při tom najdou i nějaké archeologické nálezy, které pomohou útvar přesněji datovat,“ vysvětluje Mgr. Nový. „Zdá se ale jisté, že v trase legendární Čertovy brázdy stála na Lipské hoře podivuhodná stavba,“ připojují na závěr dr. Štuka a Mgr. Nový.

mal

Na digitálním modelu terénu je linie vyvýšeného terénu vidět nejen mezi Chotouní a Lipany, ale také na jižním svahu Lipské hory, kde se průběh Čertovy brázdy dříve ani nepředpokládal.

Fyziologický ústav: 170 let důrazu na praktickou experimentální výuku

Fyziologický ústav 1. LF UK je od svého založení až do dnešní doby velmi významným akademickým pracovištěm, které pravidelně vybavuje studenty lékařských fakult v České republice učebními texty. Od samotného začátku byl ústav výjimečný svým důrazem na praktickou experimentální výuku mediků. Počínaje sedmdesátými léty 20. století byl také prvním fyziologickým ústavem u nás, který začal do výuky zavádět výpočetní techniku včetně počítačových modelů celé řady fyziologických pochodů. V posledních letech začal Fyziologický ústav jako první u nás využívat ve výuce fyziologie simulace v centru medicínských simulací, které bylo vybudováno jako jeho součást.

Stejně jako výuka začala se ihned od založení ústavu rozvíjet i jeho práce vědecká. Fyziologický ústav představoval u nás hned ve svých začátcích, ale i později po vzniku samostatného Československa jediné velké fyziologické centrum. Po druhé světové válce se kolem několika málo kmenových pracovníků shromáždila skupina nadšenců pro fyziologii, kteří později významným způsobem ovlivnili celý další vývoj oboru u nás. Rozvinul se výzkum, který během let obsáhl značnou část fyziologie. Patří sem studie v oblasti obecné neurofyziologie, vyšší nervové činnosti, kardiovaskulárního systému, experimentální aterosklerózy, endokrinologie, nervové regulace erytropoezy, krevní srážlivosti a vývojové fyziologie. Velký význam měl především výzkum plasticity centrálního nervového systému, výzkum bioelektrické aktivity neuronů mozkové kůry, výzkum vlivu různých faktorů na odolnost a vývoj nezralé nervové tkáně a v neposlední řadě výzkum elektrického pole srdce. Postupně vznikly výzkumné kolektivy, z nichž některé se vyčlenily a daly základ pracovištím Ústředního ústavu biologického, z něhož později vznikly laboratoře Fyziologického ústavu nově založené ČSAV.

Laboratorní výzkum

V současnosti pracují na Fyziologickém ústavu 1. LF UK především dvě velké výzkumné laboratoře, které navazují na tradiční badatelské oblasti ústavu – kardiovaskulární fyziologii a neurofyziologii. Laboratoř kardiorespirační fyziologie se specializuje na vědec-

ko-výzkumnou činnost na velkém zvířecím biomodelu, zejména v oblasti poruch srdečního rytmu, mechanické podpory selhávajícího srdce a syndromu akutní dechové tísně. Nejvýznamnější výsledky se týkají zejména srovnání vlivu jednak různých zapojení venoarteriálního (VA) ECMO a jednak souběhu podpory srdeční činnosti VA ECMO a kontrapulzace na průtok krve a oxygenaci mozku a na průtok krve a perfuzní tlak v koronárním oběhu. Průkaz zhoršeného průtoku mozkem a jeho okysličení při současném použití VA ECMO a kontrapulzace měl přímý dopad do klinické praxe. Dalším zjištěním výzkumu, který se setkal s velkým ohlasem, je nepříznivý efekt rostoucího průtoku VA ECMO na zátěž levé komory srdeční. Oddělení neurofyziologie se zabývá výzkumem regulačních pochodů u buněčných receptorů, zejména pak cholinergních receptorů muskarinové řady, a studiemi kaskády procesů zapojených do intracelulárního přenosu informace a genové exprese příslušných buněčných receptorů. Skutečně průlomový výsledek práce oddělení neurofyziologie přinesl v poslední době výzkum oblastí mozku zodpovědných za řízení biorytmů pohybových aktivit. Tento výzkum prokázal překvapivou a velmi významnou účast podtypu M_4 muskarinových acetylcholinových receptorů v řízení biorytmů pohybu.

Otomar Kittnar,
přednosta Fyziologického ústavu 1. LF UK

BĚLORUŠTÍ ZDRAVOTNÍCI V ČESKÉ REPUBLICE

– Česká televize, Události,
6. 8. 2021

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI S IZRAELEM

– Česká televize, Události,
12. 8. 2021

O IMUNITĚ DĚTÍ PO NÁVRATU DO ŠKOL HOVOŘÍ P. SZITÁNYI

– Česká televize, Sama doma,
7. 9. 2021

FESTIVAL VĚDY ZAČÍNÁ

– Česká televize, Studio 6,
8. 9. 2021

O RECEPTORECH A BUNĚČNÉ SIGNALIZACI HOVOŘÍ O. KITTNAR

– Česká televize, Sama doma,
22. 9. 2021

JE VAŠE DÍTĚ ZÁVISLÉ NA ELEKTRONICE A SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH?

– Český rozhlas, Radio Wave,
Houpačky, 14. 7. 2021

MEZI DĚLNÍKY KUŘÁCI JSOU, NA FAKULTĚ NE, ŘÍKÁ E. KRÁLÍKOVÁ

– Český rozhlas Plus, Dnešní Plus,
29. 7. 2021

CO SI POČÍT S BOLAVÝMI ZÁDY, PORADÍ Y. ANGEROVÁ

– Český rozhlas Dvojka, Noční mikroforum, 4. 8. 2021

NEDOSTATEK LÉKAŘŮ JE KRITICKÝ

– iRozhlas, 9. 9. 2021

OČKOVÁNÍ JE PŮVODNĚ PRODUKT LIDOVÉHO LÉČITELSTVÍ

– Český rozhlas Dvojka, Jak to vidí..., 4. 10. 2021

KONCEPT VINY A TRESTU JE V MEDICÍNĚ NEPŘIJATELNÝ

– Medical Tribune,
17. 8. 2021

LEGENDU ZASTŘEL OBJEV, KTERÝ PŘEDSTAVUJE Č. ŠTUKA

– MF Dnes, 7. 9. 2021

PŘÍKLADY NEBEZPEČNÝCH LŽÍ O ZDRAVÍ UVÁDÍ Š. SVAČINA

– Téma, 10. 9. 2021

T. BÜCHLER: LIDÉ CHODÍ K LÉKAŘI POZDĚ

– Deník, 24. 9. 2021

CHOLESTEROL ÚTOČÍ TIŠE, VARUJE M. VRABLÍK

– Lidové noviny, 29. 9. 2021

HLÁVKOVU CENU OBDRŽELA KNIHA O SLINIVCE

– Ze zdravotnictví, 29. 6. 2021

PANDEMIE ODHALILA PSYCHICKÉ PROBLÉMY ZDRAVOTNÍKŮ

– Zdravotnický deník, 18. 7. 2021

VZPOMÍNKA NA SKUTEČNOU CELEBRITU – V. BENEŠE

– Aktuálně, 20. 7. 2021

DAVID NETUKA: NEUROCHIRURGII MÁ V GENECH

– Novinky, 18. 8. 2021

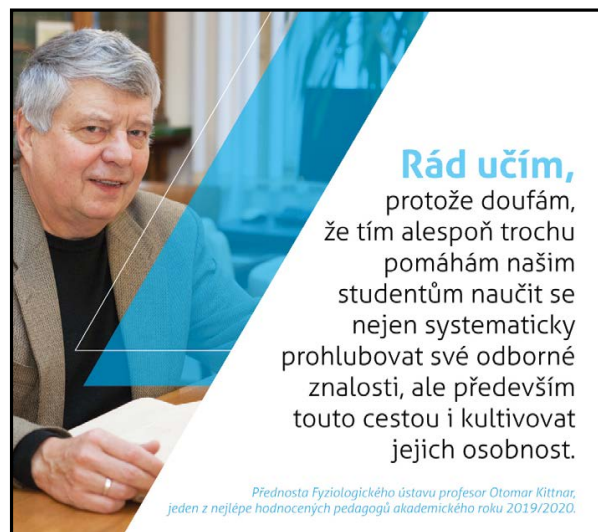
SOUDNÍ LÉKAŘI OBJASNILI ŘADU VELKÝCH PŘÍPADŮ

– Blesk, 15. 9. 2021

JEDNIČKA V SÍTÍCH

f Na Facebooku vás nejvíce oslovila zpráva o nové diagnostické metodě (11237 zhlédnutí), která předpovídá závažnost infekčních onemocnění včetně covidu-19. Představil ji prof. Martin Vokurka a prof. Stanislav Kmoč za účasti rektora prof. Tomáše Zimy.

ig Prof. Otomara Kittnar jste v SIS ohodnotili jako jednoho z nejlepších pedagogů. Příspěvek s přednostou Fyziologického ústavu posbíral na Instagramu nejvíce lajků (294) a byl zobrazen 4873krát.

V zimní sezóně se chci zaměřit na zlepšení techniky a doufám i ve vylepšení osobního rekordu. O zbytku cílů nechci úplně mluvit, protože je radší předvédu na stadionu. Foto: archiv Nikolý Pöschlové

Sport se má dělat především pro radost

Nikola Pöschlová, která právě nastoupila do čtvrtého ročníku všeobecného lékařství na 1. LF UK, se za svoji kariéru tyčkařky zúčastnila v různých věkových kategoriích mistrovství světa i mistrovství Evropy a získala medaile na mistrovství ČR i na akademickém mistrovství ČR. Sport ji naučil disciplíně, cílevědomosti a bojovnosti.

Postupem času se naučila zvládat i nervozitu, ale před prvním pokusem na velkém závodě, stejně jako před zkouškou na medicíně „tam ta nervozita někdy ještě je“.

Jak hodnotíte uplynulou letní sezónu a jaké máte cíle pro nadcházející zimní sezónu?

Letošní letní sezóna byla pro mě zatím výkonnostně nejvyrovnanější, takže jsem spokojená. Začala jsem skákat na nových tyčích a udělala jsem velký pokrok v technice, samozřejmě mám ale ještě velký kus práce před sebou, protože nedostatky se najdou vždy.

V atletice se asi zpočátku každý věnuje všem disciplínám a až později se specializuje na některou z nich. Kdy jste se

začala zaměřovat na skok o tyči, kdy se začalo ukazovat, že to bude vaše nejlepší disciplína?

Atletiku dělám už od dětství. Rodiče mě přivedli na stadion, když mi bylo šest let, kdy se s atletikou začíná. Prvně jsem začala s běháním, hodně mě také bavil skok daleký, vysoký a překážky, které jsem myslela, že také budu „dělat“. Nakonec za mnou v mých 13 letech přišla má tehdejší trenérka, zda nechci zkusit skok o tyči. Od té doby jsem tedy dělala „tyčku“, ale zároveň i ostatní disciplíny. Každopádně největším podnětem, abych skákala právě tyč, bylo vítězství na Olympiádě dětí a mládeže. To, ale neznámá, že bych se už ničemu jinému v atletice nevěnovala. Někdy si jdu ostatní disciplíny zkusit, dokonce v nich někdy i závodím, protože jako doplněk se k tyči velmi hodí.

Jaké základní atletické, fyzické vlastnosti musí mít dobrý skokan o tyči?

Skok o tyči je velmi komplexní disciplína, kde člověk musí být rychlý, zároveň mít sílu, výbornou koordinaci pohybu, ale také mít natrénovanou vytrvalost, protože některé soutěže trvají i přes tři hodiny.

Uvolněnost a schopnost se soustředit budou asi u této disciplíny důležité. Máte nějaký svůj způsob, jak se nervozity při závodě zbavujete?

Velké nervozity jsem se nějak zbavila postupem času, asi je to hodně tím, že už toho mám poměrně dost za sebou. Na druhou stranu je pravda, že když stojím na náběhu a mám před sebou první pokus v soutěži, tak tam ta velká nervozita někdy ještě je.

Skok o tyči je velmi komplexní disciplína, kde člověk musí být rychlý, zároveň mít sílu, výbornou koordinaci pohybu, ale také mít natrénovanou vytrvalost, protože některé soutěže trvají i přes tři hodiny.

A na čem všem záleží, zda se skok podaří? Můžete to třeba popsat na průběhu skoku od rozběhu po překonání lačky?

Z vnějších faktorů je to určité vítr, déšť, ale i venkovní teplota. Co se týče skoku samotného, tak je to nejdříve náběh (zda vám vůbec vyjde), následuje zásun tyče do „šuplíku“, zde je opravdu hodně věcí, které se nemusí povést. Dále je to odraz, odtlačení, zvrát (to je vlastně fáze, kdy jste hlavou dolů), obrat, přechod přes latku. Je toho opravdu hodně, na co musíte myslet, proto je důležité prvky trénovat i odděleně a zautomatizovat si je.

Jsou sporty, kde se člověk může v průběhu závodu vzchopit, soupeře dohnat, zápas vydřít. Skok o tyči patří k sportům, kde se měsíce tréninku musí zužitkovat v krátkých okamžicích – máte na každou výšku tři pokusy a nic dohánět nemůžete. Není to někdy frustrující?

Máte pravdu. Někdy je opravdu těžké se vypořádat s tím, že máte hodně natrénováno, ale přitom „to neskáče“ podle vašich představ. Nebo vypadáte velmi dobře, v rozcvičování vám to jde, ale pak neskočíte ani základní výšku. Přeci jenom je to ale sport, a ten se má dělat především pro radost. Já si vždycky říkám, že už jenom ta cestu, kterou jsem urazila od doby, kdy jsem začínala, byla a je velmi poučná. A když to nejde, tak je důležité se z chyb poučit a zkusit změnit přístup, způsob trénování, cokoliv. Protože pokud tu změnu aspoň zkusíte, tak nikdy nebudete litovat. Další věc, která je v tyči důležitá, ale vlastně platí i v jiných disciplínách a sportech, je, že do každého závodu se musí jít s čistou hlavou, a když to nevyjde jednou, příště to může dopadnout úplně jinak.

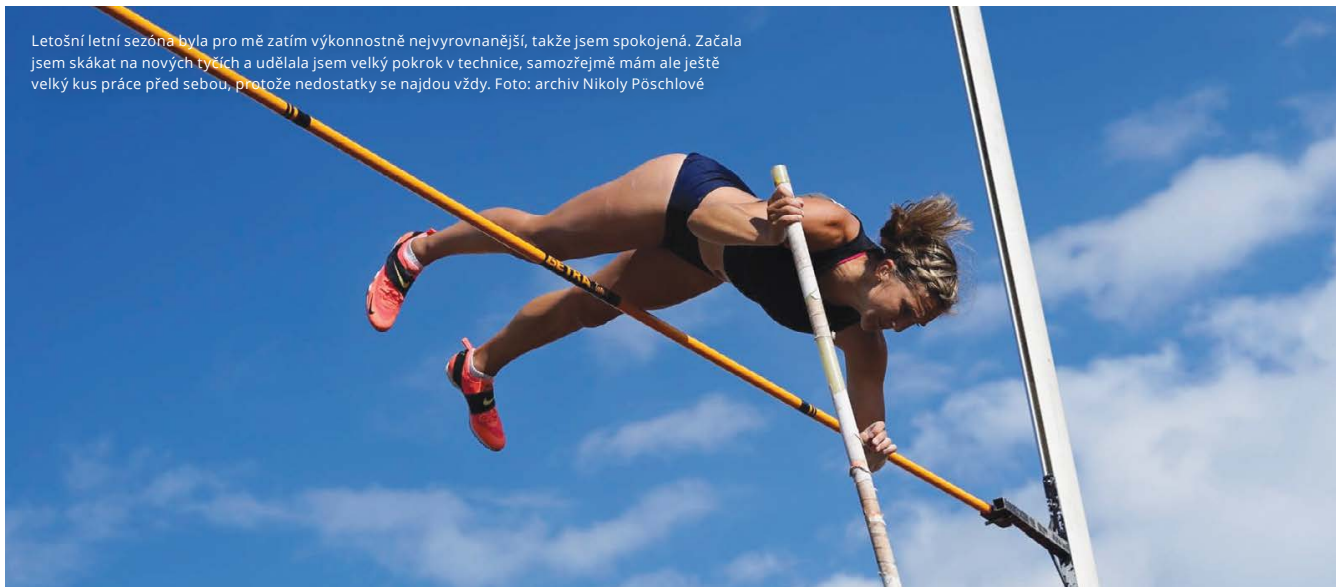
Jakým způsobem podle vás pomáhá sport ve studiu? Přináší třeba cílevědomost, bojovnost, psychickou vyrovnanost?

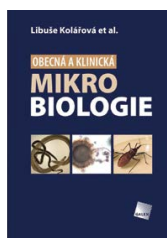
Sportem jsem se určitě naučila disciplíně a cílevědomosti, kdy na zkoušku jdu s tím, že ji chci udělat napoprvé, což souvisí i s bojovností.

No ale popravdě, před zkouškami jsem pořád ještě hodně nervózní, i když si říkám, že to nemůže být horší než na mistrovství světa. Některé zkoušky pro mě nebyly úplně lehké a řekla bych, že jsem při nich byla nervóznější než na některých velkých akcích. Ale kdo není před zkouškami na medicíně nervózní, že?

mal

Letošní letní sezóna byla pro mě zatím výkonnostně nejvyrovnanější, takže jsem spokojená. Začala jsem skákat na nových tyčích a udělala jsem velký pokrok v technice, samozřejmě mám ale ještě velký kus práce před sebou, protože nedostatky se najdou vždy. Foto: archiv Nikolý Pöschlové

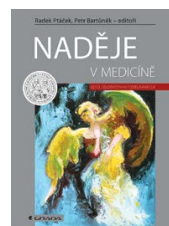

Obecná a klinická mikrobiologie

Monografie Obecná a klinická mikrobiologie předkládá přehled mikroorganismů, tj. virů a subvirálních částic, bakterií, mikromycet a prvoků, a některých mnohobuněčných, makroskopicky viditelných helmintů a členovců, kteří mohou vyvolávat onemocnění člověka. Uvádí základní charakteristiky etiologie infekčních nemocí, vysvětluje příčiny některých zdravotních komplikací včetně typických imunopatologických stavů. Zároveň se zabývá charakterizací základních nozologických jednotek a způsoby, jakými je lze prokázat.

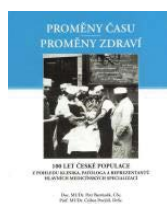
Autoři: Libuše Kolářová a kol. Nakladatelství: Galén

Naděje v medicíně

V pořadí již desátá monografie České lékařské komory na téma etiky, komunikace a psychologie v medicíně se věnuje významu naděje v jednotlivých lékařských oborech a rozebírá aspekty naděje v širším smyslu a v eticko-psychologických souvislostech pro pacienta. Do knihy přispěly desítky špičkových představitelů medicínských oborů.

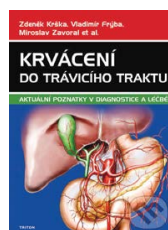
Autoři: Radek Ptáček, Petr Bartůněk a kol. Nakladatelství: Grada

Proměny času – proměny zdraví

Cílem této publikace bylo posoudit vliv rozvoje vědy a lékařství na stav zdraví a kvalitu života české populace v průběhu posledních 100 let. Nesouměřitelnost determinant zdraví v těchto obdobích je sice nesporná, tím více však vyniká doslova fascinující pokrok, jehož se současná společnost dostává. Editory publikace a autory její první části, věnované péči o zdraví naší populace od roku 1918 do současnosti, jsou doc. Petr Bartůněk a prof. Ctibor Povýšil.

Autoři: Petr Bartůněk, Ctibor Povýšil Nakladatelství: Optio CZ

Krvácení do trávicího traktu

Monografie přináší aktuální a dostatečně reprezentativní přehled problematiky krvácení do trávicího traktu s důrazem na diagnostický algoritmus a terapii jednotlivých chorobných stavů. Ke spolupráci na vzniku knihy byli vyzváni přední odborníci jednotlivých oborů, kteří se určenými otázkami skutečně zabývají v denní praxi.

Autoři: Zdeněk Krška Vladimír Frybá Nakladatelství: Triton

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Uznání ČSARIM pro MUDr. Jiřího Valentu

Česká společnost anesteziologie resuscitace a intenzivní medicíny udělila MUDr. Jiřímu Valentovi z KARIM 1. LF UK a VFN Uznání za rozvoj oboru anesteziologie a intenzivní medicína.

Cena ministra zdravotnictví pro prof. Pavla Klenera

Prof. MUDr. Pavel Klener, Ph.D., z Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK obdržel Cenu ministra zdravotnictví za zdravotnický výzkum a vývoj pro rok 2020.

Doc. Petra Lišková na Top Listu excelentních žen

The European Vision Institute zveřejnil seznam Top List of Excellent Women in European Vision Research and Ophthalmology 2021. Mezi vynikající vědkyně byla zařazena také doc. MUDr. Petra Lišková, MD, Ph.D., z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu 1. LF UK a VFN.

Cena Alberta Schweitzera

pro MUDr. Dianu Malárikovou

Francouzské velvyslanectví udělilo vědeckou Cenu Alberta Schweitzera za rok 2021 MUDr. Dianě Malárikové z Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK, která se se svojí prací k tématu léčby lymfomů umístila na druhém místě.

Blahopřejeme k červencovým, srpnovým a zářijovým výročím

prof. MUDr. Tomáši Hanušovi, DrSc.,
z Urologické kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Tomáši Zimovi, DrSc.,
z Ústavu lékařské biochemie
a laboratorní diagnostiky
I. LF UK a VFN

Mgr. Viktoru Sýkorovi
z Centra pro experimentální biomodely I. LF UK

prof. Gertu W. Speiererovi, Dr. med. habil., Dipl. Psych.,
z Ústavu humanitních studií v lékařství I. LF UK

prof. MUDr. Davidu Sedmerovi, Ph.D., DSc.,
z Anatomického ústavu I. LF UK

MUDr. Martinu Molitorovi, Ph.D.,
z Kliniky plastické chirurgie I. LF UK a FNB

doc. MUDr. Martinu Malému, Ph.D.,
z Interní kliniky I. LF UK a ÚVN

prof. MUDr. Václavu Hánovi, CSc.,
z III. interní kliniky – kliniky endokrinologie
a metabolismu I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Daniele Fischerové, Ph.D.,
z Gynekologicko-porodnické kliniky I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Jitce Fricové, Ph.D.,
z Kliniky anesteziologie, resuscitace
a intenzivní medicíny I. LF UK a VFN

MIMO MEDICÍNU

Jak relaxuje doktor Michal Španko?

Když mi bylo osm let, rodiče mě přihlásili do základní umělecké školy na klarinet. Začátky byly, jak to asi u většiny dětí bývá, náročnější. Příliš mě nebavilo zdoluhavé cvičení správných hmatů a nátisku. Jak ale přibývalo znělých tónů a ubývalo těch méně povedených, začal jsem v hraní nalézat zálibu. Dnes jsem za to velmi rád! Hudba je jedním z mých největších koníčků, příjemným relaxem. Pokud aktivně nehraji, rád muzi-

ku poslouchám – zejména z vinylových desek. Mimochodem, moje dvouletá dcerka si zvuk klarinetu také oblíbila – už má dokonce svůj vlastní nástroj, zatím však postavený z Duplo kostek.

*Michal Španko,
Anatomický ústav a Stomatologická klinika*

Odborníci ze SIM centra spolu se studenty 1. LF UK reprezentovali fakultu na Festivalu vědy (na snímku zprava Alan Mejstřík ze SIM centra a redaktor ČT Martin Tyburec).

Do obnoveného pořadu Křeslo pro Fausta usedl doc. Jan Bláha, přednosta KARIM 1. LF UK a VFN.

První turnus přípravných kurzů v Dobronicích měl štěstí na skvělé studenty, pedagogy, tutorů i počasí.

Jednička na startu byla opět místem křtu fakulního kalendáře a diáře, který lze zakoupit na fakultním eshopu. Na snímku křtí zleva autorka fotografií kalendáře Markéta Sýkorová, neonatolog gynekologicko-porodnické kliniky prof. Antonín Pařízek, mluvčí 1. LF UK Petra Klusáková a děkan 1. LF UK prof. Martin Vokurka.

Jednička na startu patřila studentům spolkům a ukázkám jejich aktivit v prevenci a pořádaných kurzech.

Přednosta Ortopedické kliniky 1. LF UK a ÚVN prof. Jan Bartoniček pokřtil v Anatomickém ústavu svou knihu Zlomliny lopatky.

V září odstartovaly akce Jednička pro zaměstnance. Muzeem srovnávací a normální anatomie kolegy provedly Dr. Barbora Šaňková (na snímku) a Dr. Martina Gregorovičová.

Hlavní přednášku *Milan Elleder, the Prague group and Niemann-Pick diseases* na setkání k uctění památky profesora Elledera přednesla Dr. Marie T. Vanier z institutu INSERM ve francouzském Lyonu.

**Hledáme lékaře, sestry i ostatní zdravotníky.
Nabízíme uplatnění na specializovaných pracovištích
v mnoha oborech napříč celou republikou.**

Chceš se dovědět víc?

Mrkni na: www.agel.cz Piš na: personalni@agel.cz

Volej: +420 725 318 592

